

Истеъмолчиларга сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари кўрсатиш ҚОИДАЛАРИ

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Қоидалар «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида», «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида», «Табиий монополиялар тўғрисида», «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ, коммунал сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш марказлаштирилган тизимларидан фойдаланиш соҳасида сув қувурлари — канализация хўжалиги (кейинги ўринларда ИСКХ ташкилоти деб аталади) ташкилотлари билан истеъмолчилар ўртасидаги ўзаро муносабатларни белгилайди.

2. Ушбу Қоидаларда куйидаги тушунчалар қўлланади:

авария — марказлашган коммунал сув таъминоти ёки оқова сувни чиқариш тизимлари, алоҳида иншоотлар, ускуналар, қурилмаларнинг шикастланиши ёки ишдан чиқиши натижасида сув таъминоти ва оқова сувларни чиқариб юборишнинг тўхташига ёхуд улар ҳажмининг камайишига, шунингдек ичимлик сув сифатининг пасайишига олиб келган ҳолатлар;

сув истеъмоли ва оқова сувни чиқариш баланси — барча сув таъминоти манбаларидан амалда олинган сув ҳажми билан оқова сувларни чиқариш ҳажмлари ўртасидаги нисбат;

маиший оқова сувлар — инсон ҳаёт фаолияти (таом тайёрлаш, ҳожат, кир ювиш ва ҳокazo) жараёнида юзага келадиган барча оқова сув турлари;

сув истеъмоли — истеъмолчи (субистеъмолчи) томонидан ўзининг шахсий, коммунал-маиший эҳтиёжларини қондириши, шунингдек ишлаб чиқаришда технологик эҳтиёжларни қондириш мақсадида ичимлик сувдан фойдаланиш ҳолатлари;

сув таъминоти — ичимлик ва технологик сувни олиш, тайёрлаш, узатиш ва истеъмолчи(субистеъмолчи)га етказишни таъминлайдиган технологик жараён;

оқова сувни чиқариш — истеъмолчи(субистеъмолчи)лардан оқова сувларни қабул қилиб олиш, кейинчалик уни канализация тозалаш иншоотларига узатишни таъминлайдиган технологик жараён;

ичимлик сув ва канализация тармоғи — ичимлик сувларни тўплаш, улар билан таъминлаш ва оқова сувларни чиқариш учун мўлжалланган қувурлар, коллекторлар, каналлар ва иншоотлар тизими;

истеъмол қилинадиган ичимлик сув ҳисобини олиб бориш боғланмаси (сув ўлчаш боғланмаси) — истеъмол қилинадиган (олинадиган) ичимлик сув ва чиқариб юбориладиган (қабул қилинадиган) оқова сув ҳажмини ўлчашни таъминлайдиган асбоб ва қурилмалар мажмуи;

фойдаланиш учун жавобгарлик чегараси — томонларнинг келишуви билан белгиланадиган сув таъминоти ва (ёки) канализация тизимлари (сув қувури ва канализация тармоқлари ҳамда улардаги иншоотлар) элементларини сув таъминоти ва (ёки) канализация тизимларидан фойдаланиш юзасидан мажбуриятлар (жавобгарлик) белгиларига кўра чегаралаш чизиғи;

буюртмачи — истеъмолчи ёки субистеъмолчи бўлиш ниятидаги юридик ёки жисмоний шахс;

алоқа воситалари — ИСКХ ташкилоти билан истеъмолчи ўртасидаги алоқа воситалари ИСКХ ташкилоти томонидан шакллантирилиб, қўллаб турилади, улар жумласига телефон, факс, электрон почта, интернет сайт (ИСКХ ташкилотининг веб-сайти, коммунал соҳанинг ихтисослаштирилган сайтлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг сайтлари), шунингдек истеъмолчини зарур маълумотлар билан таъминлаб турувчи, унинг учун қулай ва имконияти даражасидаги алоқа ва ўзаро муносабатларнинг бошқа шакллари;

канализация назорат қудуғи — истеъмолчининг оқова сувларини ҳисобга олиш ва улардан намуналар олишга мўлжалланган қудуқ ёки истеъмолчининг канализация тизимидаги канализация тармоғига уланадиган жойдан олдинги охириги қудуқ;

коммунал-экологик норматив — истеъмолчилар ва субистеъмолчилар учун сув оқизишнинг йўл қўйиладиган чекланган миқдорларини тартибга соладиган ҳужжат;

сув истеъмоли лимити — ИСКХ ташкилоти томонидан «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ истеъмолчига ҳар суткада бериладиган сув ҳажмининг чекланган миқдори;

локал тозалаш иншоотлари — истеъмолчи (субистеъмолчи)нинг оқова сувларини коммунал канализация тизимига оқизишдан (қабул қилишдан) олдин уларни тозалаш учун мўлжалланган иншоотлар ва қурилмалар;

рухсат этилмаган оқова сувни оқизиш — канализация тизимида авария ҳолатини юзага келтирадиган ёки келтириши мумкин бўлган, зарар етказадиган, ушбу тизимнинг нормал ишлаб туришини бузадиган ва атроф муҳитни ифлослантиришга олиб келадиган оқизилиши тақиқланган оқова сувлар ва ифлослантирувчи моддалар;

сув қувури-канализация хўжалиги (ИСКХ) ташкилоти — коммунал сув таъминоти тизимидан сув билан таъминлашни ва (ёки) коммунал канализация тизимида оқова сувларни қабул қилишни амалга оширувчи ҳамда ушбу тизимлардан фойдаланувчи ташкилот;

истеъмолчи — ИСКХ ташкилоти билан сув олиш ва (ёки) оқова сувларни оқизиш юбориш хизматлари олиш юзасидан белгиланган тартибда шартнома тузган юридик ва жисмоний шахслар. Шунингдек, хўжалик юритувида ва (ёки) оператив бошқарувида уй-жой фонди ҳамда муҳандислик инфратузилмаси объектлари бўлган ташкилотлар ва давлат (идоравий) уй-жой фондида жойлашган жисмоний шахсларга коммунал хизматлар кўрсатишга ваколати бўлган ташкилотлар;

канализация тармоғига оқизиладиган оқова сувнинг чекланган ҳажми (ЙҚЧХ) — назорат пунктида сув сифати меъёрларини таъминлаш мақсадида белгиланган вақт, режимда, маълум бир жойдан, максимал оқизилиши мумкин бўлган ишлаб чиқариш оқова сувидаги модда массаси. Сувдан фойдаланиш жойларида моддалар концентрациясининг рухсат этилган даражаси, сув объектининг ассимиляциялашуви имкониятлари ҳамда истеъмолчилар томонидан ташланаётган моддаларнинг мақбул тақсимланиши каби ҳолатлардан келиб чиққан ҳолда белгиланади;

ичимлик сув — белгиланган санитария нормалари ва норматив ҳужжатларнинг талабларига жавоб берадиган, истеъмолчи (субистеъмолчи)ларнинг ичимлик сувга ва коммунал-маиший эҳтиёжлари талабларига жавоб берадиган, ёнғинларни ўчириш, шунингдек ичимлик сувни ишлатиш зарур бўлган технологик ва ишлаб чиқариш жараёнлари учун мўлжалланган сув;

сув ўтказиш имконияти — ичимлик сув (канализация) уланмасининг муайян вақт ичида белгиланган режимда сувнинг (оқова сувнинг) ҳисобли миқдорини ўтказиш (оқизиш) имконияти;

ишлаб чиқариш оқова сувлари — барча гуруҳдаги истеъмолчиларининг бирор-бир маҳсулот ишлаб чиқариши ёки хизмат кўрсатиши, ишлаб чиқариш фаолиятини юритиши жараёнида ҳосил бўладиган ишлаб чиқариш оқова сувлари;

техник шартлар — марказлаштирилган коммунал ичимлик суви ва оқова сув тармоқларига уланиш учун ИСКХ ташкилоти томонидан қонунчиликка мувофиқ бериладиган рухсатнома;

лойиҳа — марказлаштирилган коммунал ичимлик сув ва оқова сув тармоқларига уланиш учун бериладиган техник шартларга мувофиқ ишлаб чиқилган лойиҳа ҳужжатлари;

сувни ҳисобга олиш асбобларини рўйхатдан ўтказиш — ушбу асбоб ўрнатилганлиги тўғрисидаги икки томонлама тасдиқланган далолатнома асосида сув ўлчаш бўғинига назорат пломбаларини ўрнатиш;

марказлаштирилган коммунал сув таъминоти ёки канализация тизимларига ўзбошимчалик билан уланиш — жисмоний ва (ёки) юридик шахсларнинг техник шартларсиз ёхуд техник шартларни бажармасдан ёки уларни бузган ҳолда ичимлик сув ва оқова сув тармоқларига уланиб олиши;

ўзбошимчалик билан фойдаланиш — сув таъминоти ва канализация тизимларидан сув бериш (олиш) ва оқова сувларни қабул қилиш (оқизиш) юзасидан тузилган шартномасиз фойдаланиш, шунингдек истеъмолчи (субистеъмолчи) томонидан шартнома шартларини бузган ҳолда фойдаланиш;

оқова сувлар таркиби — ифлослантирувчи моддалар ва уларнинг концентрациясини ўз ичига олувчи оқова сувлар тавсифи;

оқова сувларни меъёрдан ортиқча оқизиш — сувни чиқариб юборишнинг ҳажм ва таркиб бўйича меъёрлари билан белгиланган ОЙҚЧМ (оқизишнинг йўл қўйиладиган чекланган миқдори)дан ортиқча оқова сувлар ва ифлослантирувчи моддаларнинг чиқарилиши;

сувнинг лимитдан ортиқча истеъмоли — истеъмолчи (субистеъмолчи)нинг маиший ва коммунал-хўжалик эҳтиёжлари учун белгиланган лимитдан ташқари фойдаланган сув таъминотига кўрсатиладиган хизматлар ҳажми;

ихтисослашган истеъмолчи — технологик ва ишлаб чиқариш жараёнида ичимлик сувдан фойдаланишни талаб этадиган истеъмолчи;

сувни ҳисобга олиш асбоби ёки сув ҳисоблагич — юборилган ичимлик сувни ўлчаш учун мўлжалланган, меъёрий метрологик тавсифга эга бўлган, ўлчови муайян вақт мобайнида ўзгармас деб қабул қилинган (белгиланган нуқсон чегаралари доирасида) физик ўлчам бирлигини ҳосил қиладиган ва сақлайдиган, тижорат ҳисоби учун фойдаланишга рухсат этилган техник восита;

субистеъмолчи — истеъмолчи билан сув тармоғидан фойдаланишга ва оқова сувларни чиқариб ташлашга шартномаси мавжуд бўлган, сув таъминоти ташкилотининг розилиги билан истеъмолчининг ичимлик сув-канализация тармоқларига бевосита уланиб олган юридик ёки жисмоний шахс;

техник сув — ишлаб чиқариш технологиясига риоя этишни талаб қиладиган, ичиш учун мўлжалланмаган сув;

кўчадан сув олиш қурилмаси — ичимлик сувни бевосита сув қузури тармоғидан ажратиб оладиган қурилма;

марказий коммунал сув таъминоти ва канализация тизимига уланиш мосламаси ёки иншооти — истеъмолчи томонидан ичимлик сувни оладиган ва (ёки) оқова сувни чиқарадиган марказий коммунал сув таъминоти ва (ёки) оқова сувни чиқариш мосламаси ва иншооти;

марказлаштирилган коммунал сув таъминоти тизими — истеъмолчиларга ичимлик сувни чиқариш, йиғиш, тайёрлаш, ташиш ва узатиш учун мўлжалланган аҳоли пунктларидаги муҳандислик иншоотлари мажмуи;

марказлаштирилган коммунал канализация тизими — чўкиндиларни йиғиш, тозалаш, қайта ишлаш ҳамда истеъмолчиларнинг оқова сувларини чиқариш учун мўлжалланган аҳоли пунктларидаги муҳандислик иншоотлари мажмуи.

3. Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида амал қилади ва мулкӣ ва идоравий мансублигидан қатъи назар, барча ИСКХ ташкилотлари ҳамда истеъмолчилари учун мажбурий ҳисобланади.

4. Фавқулудда вазиятларда сув таъминоти тизимларидан фойдаланиш тартиби маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан, ИСКХ ташкилотлари билан келишилган ҳолда белгиланади.

5. Сув сифати ИСКХ ташкилотларининг кимё-бактериология ва кимё-технология лабораториялари томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат санитария-эпидемиология хизмати (кейинги ўринларда «Давсанэпидназорат» деб аталади) ҳамкорликда назорат қилинади.

6. Коммунал сув таъминоти тизимларидаги ичимлик сув истеъмолчи (субистеъмолчи)ларнинг истеъмол ва коммунал-маиший эҳтиёжлари, ёнғинларни ўчириш, шунингдек ичимлик сувдан фойдаланиш талаб этиладиган технологик ва ишлаб чиқариш жараёнлари учун мўлжалланган.

7. ИСКХ ташкилотлари томонидан ичимлик сув билан таъминлашнинг техник имкониятлари мавжуд бўлган ҳолатларда, ихтисослашган истеъмолчилар учун марказий коммунал сув таъминоти тизимларидаги ичимлик сувдан фойдаланишга йўл қўйилади.

8. Марказлаштирилган коммунал канализация тизимлари истеъмолчилардан маиший оқова сувларни қабул қилиб олиш, чиқариб юбориш ва тозалаш учун мўлжалланган. Канализация тизимига оқизилаётган ишлаб чиқариш оқова сувларини истеъмолчилар томонидан ташлаш тартиби Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 3 февралдаги 11-сон қарори билан тасдиқланган Ишлаб чиқариш оқова сувларини қабул қилиш қоидалари ҳамда ифлослантирувчи моддаларнинг Ўзбекистон Республикаси шаҳарлари ва бошқа аҳоли пунктларининг коммунал канализация тармоқларига нормативдан ортиқча оқизилганлиги учун компенсация тўловларини ҳисоблаш тартибида, шунингдек ИСКХ ташкилоти билан истеъмолчи ўртасида тузилган шартномада белгиланади.

9. Мавжуд коммунал дренажлар тизимида шаҳар, аҳоли пункти ва саноат майдончалари ҳудудидаги дренаж сувлар ва ер усти оқова (шу жумладан ёмғир) сувларининг коммунал канализация тизимига оқизилишига йўл қўйилмайди.

10. Сув таъминоти ва ташлаш тизимларидан фойдаланиш ва тезкор-техник бошқариш учун ИСКХ ташкилотлари техник, фойдаланиш ва ижро ҳужжатларининг, шунингдек хатлов ва паспортлаштириш материалларининг доимий равишда, комплект ҳолда сақланишини таъминлаши шарт.

11. Қуйидагилар ИСКХ ташкилотлари билан истеъмолчилар, шу жумладан хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари ўртасидаги, коммунал сув таъминоти ва оқова сувларни чиқариш элементлари (ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотлари, қурилмалари)га хизмат кўрсатиш, уларнинг техник ҳолатини сақлаш ва фойдаланиш юзасидан жавобгарлик чегаралари ҳисобланади:

а) сув истеъмоли учун — коммунал тармоққа уланишини узиб қўювчи кириш қулфи. Кириш қулфи билан ичимлик сувга уланиш, истеъмолчининг ички ичимлик суви тизимининг бир қисми ҳисобланади;

б) канализация учун — истеъмолчи канализация тизимининг ички қисми ҳисобланувчи, магистрал канализация тармоғига уланиш нуқтасидаги чиқарув кудуғи. Агар чиқарувчи канализация кудуғи (камераси) магистрал канализация тармоғида жойлашган бўлса, ушбу кудуқ ИСКХ ташкилоти коммунал канализация тармоғининг бир қисми ҳисобланганиб, унга туташтирувчи фойдаланиш чизиги эса истеъмолчининг маблағи ва воситалари ҳисобидан амалга оширилади.

12. «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ичимлик сувдан оқилона фойдаланиш мақсадини кўзлаган ҳолда, истеъмолчилар (субистеъмолчилар) учун сувдан фойдаланиш лимитлари белгиланади, жисмоний ва юридик шахсларга иккиламчи хизмат турларини кўрсатувчи бюджет, иссиқлик ва сув таъминоти ташкилотлари бундан мустасно.

Коммунал сув таъминоти тизимидан ичимлик сув истеъмоли учун лимитлар ИСКХнинг тегишли ташкилотлари томонидан йилига бир марта белгиланади, уларнинг махсус буйруғи билан тасдиқланади ва истеъмолчилар (субистеъмолчилар) учун мажбурий ҳисобланади.

13. ИСКХ ташкилоти:

маҳаллий давлат ҳокимияти органларини — белгиланган сув истеъмоли лимитларининг саноат корхоналари томонидан бузилиш ҳолатлари тўғрисида;

«Давсанэпидназорат» органларини — ўткир ошқозон-ичак ва бошқа инфекциялар пайдо бўлиши ва тарқалишининг олдини олиш, ўз вақтида профилактика чоралари кўриш

мақсадида ичимлик сув ва канализация магистрал тармоқларидаги авария ҳолатлари тўғрисида;

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси органларини — саноат корхоналари томонидан оқизилаётган оқова сувларнинг ифлосланиш даражаси ва миқдорига бўлган талабларга риоя этилмаётгани тўғрисида хабардор қилиб туради.

II. ИСКХ ташкилотларининг истеъмолчилари гуруҳлари

14. ИСКХ ташкилоти истеъмолчилари қуйидаги уч гуруҳга бўлинади:

а) I гуруҳга — хусусий уй-жойларда ва кўп квартиралли уйдаги хонадонларда яшайдиган жисмоний шахслар киради;

б) II гуруҳга қуйидагилар киради:

иссиқлик таъминоти ташкилотлари;

ИСКХ ташкилотлари;

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ва бошқа ташкилотларнинг идоравий уй-жой фонди ва ётоқхоналари;

бюджет ташкилотлари;

диний ташкилотлар;

элчихоналар ва дипломатик ваколатхоналар;

фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари;

хусусий уй-жой эгалари ширкатлари;

в) III гуруҳга I ва II гуруҳга кирмаган бошқа ташкилотлардан иборат бўлади.

III. Ичимлик сув таъминоти ва (ёки) оқова сувларни чиқариш хизматлари кўрсатиш юзасидан шартнома

15. Истеъмолчиларга (субистеъмолчиларга) сув бериш ва улардан оқова сувларни қабул қилиш фақат ИСКХ ташкилоти билан истеъмолчи (субистеъмолчи) ўртасида тузилган шартнома мавжуд бўлгандагина амалга оширилади. ИСКХ ташкилоти билан истеъмолчи (субистеъмолчи) ўртасида тузилган шартнома ушбу Қоидаларга мувофиқ тузилган бўлиши, томонларнинг барча ҳуқуқ, вазифа ва мажбуриятларини акс эттириши керак.

16. Истеъмолчи билан сув таъминоти хизматлари юзасидан шартнома тузишда, марказий коммунал оқова сув тармоғига уланиш ҳолатлари мавжуд бўлса, мажбурий равишда, оқова сув(канализация) хизматлари учун ҳам шартнома тузилади.

17. I гуруҳ истеъмолчиси шартнома тузиш учун ИСКХ ташкилотига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши шарт:

турар жой эгаси паспортининг нусхаси;

мулкка эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларнинг нусхалари;

фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органидан доимий ва вақтинчалик истиқомат қилувчилар сони ҳақида берилган маълумотнома;

уланиш учун янги қурилган турар жойнинг лойиҳа (техник) ҳужжати.

18. II ва III гуруҳ истеъмолчиси (фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ва хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатларидан ташқари) шартнома тузиш учун ИСКХ ташкилотига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши шарт:

истеъмолчи ва субистеъмолчининг бевосита сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимларига уланган (уланувчи) объектлари кўрсатилган буюртманнома;

уланиш учун зарур бўлган лойиҳа (техник) ҳужжат;

сув таъминоти ва канализация схемалари;

сув таъминоти ва оқова сув баланси;

лойиҳа ташкилотлари томонидан ишлаб чиқилган, истеъмол қилинадиган ва ташланадиган оқова сувларнинг миқдори, сифати таркибини меъёрий асословчи ҳисоб ҳужжати, шунингдек коммунал-экологик нормативлар.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ва хусусий уй-жой мулкдорлари ширкати шартнома тузиш учун ИСКХ ташкилотига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари шарт:

истеъмолчи ва субистеъмолчининг марказий коммунал сув таъминоти ва оқова тизимларига бевосита уланган (уланадиган) объектлари кўрсатилган буюртманома;
мулкка эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхалари (маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарори, кадастр ҳужжатлари, ижара шартномаси).

19. Объект эгаси автоном сув таъминоти (қудуқ, очик сув олиш ҳавзаси, ирригация тизими)га ва (ёки) марказий коммунал оқова тизимидан бошқа оқова ташлаш манбаларига эга бўлган ҳолатларда, ИСКХ ташкилоти билан шартнома тузиш учун махсус табиий сув объектларидан махсус сув олиш ёки истеъмол қилиш учун рухсатномани қўшимча равишда тақдим этиши зарур.

20. Сув таъминотининг хусусий автоном манбаи (қудуқ, очик сув олиш ҳавзаси, ирригация тизими ва ҳ.к.) мавжуд бўлганда коммунал канализация тизимига оқоваларни оқизиш ҳажми ўрнатилган насоснинг ишлаб чиқариш қуввати ёки ўрнатилган ва рўйхатдан ўтказилган ҳисоблаш асбобининг кўрсаткичлари бўйича аниқланади.

Истеъмолчига қарашли бўлган автоном сув таъминоти манбаининг ички тизими марказий сув таъминоти тизими билан туташмаган бўлиши керак.

21. Оқова сувлардаги ифлосланиш миқдори ва концентрациясининг шартномада белгиланган меъёрлардан ортиши, янги ичимлик сув ва оқова сув тармоқлари, иншоот ва мосламаларнинг ишга туширилиши ёки қайта таъмирланиши, янги субистеъмолчиларнинг қўшилиши, сув ўлчаш бўғими ечими ва тархларининг, сувни ҳисобга олиш асбобининг ўзгартирилиши кабилар фақат ИСКХ ташкилоти рухсати билан, илгари ёки янги тузилган шартномага қўшимчалар киритиш, зарур ҳолларда, янги техник шартлар олиш йўли билангина амалга оширилади.

22. Шартномада унинг предмети, яъни ичимлик сув билан таъминлаш ва (ёки) оқова сувларни чиқариш (оқизиш) кўрсатилиб, қуйидаги алоҳида шароитлар ҳам назарда тутилади:

ичимлик сувни олиш тартиби, шу жумладан ўт ўчириш ва оқова сувларни чиқариш ҳолатларида (II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун);

ичимлик сув сифатига талаблар;

истеъмолчи ичимлик сув билан таъминланмаган ёки тўлиқ таъминланмаган ҳолатларда қайта ҳисоб-китоб қилиш;

ичимлик сув таъминотини ва оқова сувларни чиқаришни тўхтатиш ёки чеклаш шартлари;

олинган ичимлик сув ва чиқарилган оқова сувлар ҳисоби,

тўлов тартиби, муддатлари, тарифлари ва шартлари;

томонларнинг сув таъминоти ва канализация тармоғидан фойдаланиш бўйича жавобгарлик чегаралари;

томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари;

томонлардан бирининг аризасига кўра келишувга асос бўлиши мумкин бўлган бошқа шартлар;

шартномани бекор қилиш тартиби.

IV. Коммунал сув таъминоти ва оқова сув тармоқлари тизимига объектларни улаш тартиби

23. Янги, реконструкция қилинаётган, қайта ихтисослаштирилаётган ёки кенгайтирилаётган объектларни (кейинги ўринларда уланувчи объектлар деб аталади) марказий сув таъминоти ва канализация тизимларига улаш ҳамда сув муҳофазасига оид тадбирларни бажариш учун II ва III гуруҳ истеъмолчилари (буюртмачи) ИСКХ ташкилоти томонидан икки кун мобайнида бериладиган техник шартларга эга бўлиши керак, улар асосида кўрсатиб ўтилган истеъмолчилар норматив-техник ҳужжатларга мувофиқ лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқади.

Техник талабларни бериш имконияти мавжуд бўлмаган ҳолатларда (тизимларнинг жуда бандлиги, муҳандислик коммуникацияларининг объект жойлашган ҳудудда йўқлиги, жойнинг ноқулай рельефи ва бошқа сабабларга кўра), ИСКХ ташкилоти 3 кун мобайнида

истеъмолчига коммунал сув таъминоти ва канализация тизимларига уланиш имконияти йўқлиги ҳақида, асосланган, масала ечимига оид муқобил вариантларни таклиф этган ҳолда, ёзма равишда раддия тақдим этиши керак.

ИСКХ ташкилоти билан шартномавий муносабатларга эга бўлган истеъмолчи, ИСКХ ташкилоти рухсати билан ва у техник имкониятларни мавжуд деб топган ҳолатларда, ўз тасарруфидаги сув таъминоти ва канализация тармоқларига, иншоот ва қурилмаларга субистеъмолчиларнинг уланишига рухсат бериш ҳуқуқига эга.

Турар жой биноларининг ертўла қисмидан транзит сифатида ўтадиган магистрал тармоқлар ИСКХ ташкилоти тасарруфида бўлади, унинг томонидан техник хизмат кўрсатилади.

24. Техник шартларни олиш учун II ва III гуруҳ истеъмолчилари (буюртмачи) ИСКХ ташкилотига қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда буюртманома топширадилар:

архитектура ва қурилиш ҳудудий органлари томонидан берилган, объектнинг аҳоли яшаш жойи ҳудудига нисбатан жойлашиши акс эттирилган вазият режаси;

уланаётган объектнинг сувдан фойдаланиш турлари бўйича кўрсаткичлари акс эттирилган (жумладан, ўт ўчиришда ҳам) сувдан фойдаланиш ва оқова сувни чиқариш баланси;

канализация тизимига оқизишга мўлжалланган оқова сувлар таркиби ҳақидаги маълумот;

иморатнинг баландлиги, қаватлари ва қандай мақсадларда фойдаланилиши ҳақидаги маълумотлар;

субистеъмолчилар ҳақидаги маълумотлар.

ер участкасига эгалик қилиш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларнинг нусхалари.

25. ИСКХ ташкилоти, буюртманома ва унга тегишли иловалар топширилгандан сўнг, 2 иш куни мобайнида техник шартларни истеъмолчига бепул тақдим этади.

26. Саноат корхоналарининг техник эҳтиёжлари учун (ишлаётган ёки лойиҳалаштирилаётган) бошқа сув манбаларидан фойдаланиш мақсадга мувофиқ деб топилган ҳолатларда, истеъмолчи, ўз куч ва маблағлари ҳисобига, локал (маҳаллий) ишлаб чиқариш сув тармоғини қуриши мумкин.

27. Техник шартларда уларнинг амал қилиш муддати, ичимлик сув ва канализация тизимига уланиш жойи, уланиш иншооти ва ускуналарига нисбатан қўйиладиган махсус техник талаблар, манзил кўрсатилиши шарт.

Бундан ташқари, қуйидаги маълумотлар кўрсатилади:

а) сув таъминоти бўйича:

уланиш жойидаги кафолатланган эркин босим;

келишилган миқдордаги ичимлик сувни қабул қилиш ҳажми ва сувдан фойдаланиш тартиби;

ичимлик сувни ўлчаш воситалари ва ҳисоблаш жойи (узели);

маҳаллий шарт-шароитлардан келиб чиқадиган махсус талаблар;

б) оқова сувларни чиқариш бўйича:

сув ташлаш нормативлари (оқова сувларни чиқариш тартиби);

оқова сувлардан намуна олиш ва ҳисобини юритиш ускуналарига қўйиладиган талаблар;

ифлослантирувчи моддаларни чиқариб ташлашнинг олдини олишга ва йўл қўйиладиган концентрациялар даражасини назорат қилишга оид талаблар;

маҳаллий шарт-шароитлардан келиб чиқадиган махсус талаблар.

28. Бириктирилаётган объектларнинг сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш лойиҳалари берилган техник шартлар талабларига мувофиқ бўлиши зарур.

Лойиҳалаш жараёнида юзага келган техник талаблардан чекиниш зарурияти ИСКХ ташкилоти билан қўшимча равишда келишилади.

29. ИСКХ ташкилотидан олинган уланишга техник шартлар асосида лойиҳалаштириш ташкилоти II ёки III гуруҳ истеъмолчилари буюртмаси бўйича нормалар, қоидалар ва бошқа норматив ҳужжатларга мувофиқ уланиш лойиҳасини ишлаб чиқади.

ИСКХ ташкилоти томонидан берилган техник шартларни бажариш II ва III гуруҳ истеъмолчи (буюртмачи)лари ҳамда сув таъминоти ва оқова сувни оқизиш лойиҳаларини ишлаб чиқувчи ташкилотлар учун ҳам мажбурий ҳисобланади.

Барча лойиҳалар келишилиши ва улар бўйича, белгиланган тартибда давлат экспертиза органларининг хулосаси олиниши шарт.

30. Ишлаб чиқилган лойиҳани лойиҳа ташкилоти ёки II ва III гуруҳ истеъмолчи(буюртмачи)си икки нусхада ИСКХ ташкилотига келишиш учун топшириши шарт.

31. Марказий коммунал сув таъминоти тизимига уланиш лойиҳаси топографик сурат асосида лойиҳа ташкилоти томонидан ишлаб чиқилиши ва унда қуйидагилар мавжуд бўлиши шарт:

участканинг барча мавжуд ва лойиҳалаштирилаётган ер ости иншоотлари акс эттирилган, уларнинг жойлашиш чуқурлиги кўрсатилган, 1:500 масштабдан кам бўлмаган бош режаси;

сув ўлчаш узеллари жойлаштирилган хонанинг ичимлик сув тизимлари ва қурилмалари билан 1:50 — 1:100 масштабда акс эттирилган режаси;

ичимлик сув қувурини киритиш ва сув ўлчаш узеллари ҳамда қудуқ ва камераларининг 1:10 — 1:20 масштабдаги иш чизмалари;

хўжалик-майший, ёнғин хавфсизлиги ва ишлаб чиқариш-техник эҳтиёжлар учун максимал кунлик ва соатлик сув сарфи баланси кўрсатилган ҳисоб-тушунтириш хати.

32. Марказий коммунал сув ташлаш тизимига уланиш лойиҳаси топографик сурат асосида лойиҳа ташкилоти томонидан ишлаб чиқилиши, у қуйидагиларни қамраб олган бўлиши лозим:

участканинг барча мавжуд ва лойиҳалаштирилаётган ер ости иншоотлари акс эттирилган, уларнинг жойлашиш чуқурлиги кўрсатилган, 1:500 масштабдан кам бўлмаган бош режаси;

кувурлар диаметри, ер юзаси белгилари кўрсатилган, мавжуд ёки ўтказилиши режалаштирилаётган қувурлар, лойиҳалаштирилаётган канализация линияларининг ён томондан кўриниш кесмаси;

ер ости иншоотлари (диаметри билан кўрсатилган ҳолда) билан кесишиш нуқталари ва белгилари. Кўндаланг кесмалар вертикал бўйича 1:100 масштабда ва горизонтал бўйича 1:100дан 1:1000гача бўлган масштабда тақдим этилади;

саноат ишлаб чиқариш корхоналари оқоваларини тозалашнинг лойиҳалаштирилаётган локал тозалаш ва бошқа канализация иншоотларининг иш чизмалари;

оқова сувларнинг миқдори, таркиби ва ифлосланиш даражаси, қувурларнинг мўлжалланган диаметри ва уларнинг нишаби, шунингдек оқова сувларнинг тўлиши ва оқиш тезлиги кўрсатилган ҳисоб-тушунтириш хати.

33. ИСКХ ташкилоти уланиш учун келишувга тақдим этилган лойиҳани, белгиланган тартибда икки ҳафта муддатда кўриб чиқиши шарт. Бунда ИСКХ ташкилоти тақдим этилган лойиҳанинг илгари берилган техник шарт талабларига ва ушбу Қоидаларга мувофиқ эканлигини текшириб чиқиши зарур.

34. Лойиҳалаштириш жараёнида лойиҳавий ечимларга киритилган барча ўзгаришлар, уланишга берилган техник шартлардан четга чиқишлар ИСКХ ташкилоти билан кўшимча равишда келишилиши зарур.

35. Техник шартлар 2 йил муддатга берилади. Белгиланган муддат тугагач буюртмачи (объектни лойиҳалаштириш ва қуришни бошлаш учун) лойиҳа муддатини чўздириши ёки янги техник шартларни олиши зарур.

36. Уланиш учун тасдиқланган лойиҳанинг бир нусхаси ИСКХ ташкилотига топширилади. Мазкур нусхадан марказий сув тармоғи ва канализация тизимларига уланиш билан боғлиқ қурилиш ишлари боришини техник назорат қилишда, сув таъминоти ва канализация тизимларига уланувчи қурилма ва иншоотларни фойдаланишга топшириш ва қабул қилишда фойдаланилади. II ёки III гуруҳ истеъмолчиларининг куч ва маблағлари ҳисобига амалга ошириладиган уланиш ва уни реконструкция қилиш бўйича барча ишлар техник назоратда бўлади.

37. Коммунал сув тармоғи ва оқова сув тармоғига улаш учун қурилма ва иншоотлар фойдаланишга топширилишидан олдин истеъмолчи (буюртмачи ёки қурилиш ташкилоти)дан ИСКХ ташкилоти вакили томонидан, уларнинг берилган техник шартларга мувофиқлигини текшириб қабул қилиниши керак.

Объект ишга туширилгунгача коммунал сув таъминоти ва оқова сув тармоғига уланиш учун, истеъмолчи қурилма ва иншоотлар ижро ҳужжатларининг бир нусхасини ИСКХ ташкилотига топширади.

38. Барча ичимлик сув ва канализация тармоқлари ҳамда иншоотлари фойдаланишга топширилишидан олдин истеъмолчи (буюртмачи ёки қурилиш ташкилоти) томонидан мажбурий тарзда ИСКХ ташкилотига топшириш учун қуйидаги ҳужжатлар билан бирга тақдим этилади:

асослар, пойдеворлар, тиргаклар қуриш, тупрокни зичлаш, изоляциялаш ва бошқа яширин ишлар бўйича далолатномалар;

электр-кимё химояси бўйича ҳужжатлар тўплами (зарурат бўлса);

агар улар учун мажбурий сертификатлаштириш назарда тутилган бўлса, сув таъминотида (сув чиқариб юборишда) фойдаланиладиган қувурлар, ускуналар, конструкцияларга сертификат ва паспортлар ёки уларнинг ўрнини босувчи ҳужжатлар;

агар товар бетон ишлатилган бўлса, бетон кубикларининг пишиқлигини синаш қайдномалари;

кувурлар ва иншоотларнинг санитария ишлови далолатномалари;

коммуникациялар ва иншоотларнинг пишиқлиги ҳамда герметиклиги тўғрисида гидравлик синаш далолатномаси;

чиқарилиш самарадорлиги тўғрисида далолатномалар;

тегишли ташкилотлар билан келишилган ижро чизмалари;

кувурларни коррозиядан химоялаш бўйича ишлар бажарилганлиги тўғрисидаги далолатномалар (зарур ҳолатларда);

лойиҳалаш ташкилоти, буюртмачи ва бошқа манфаатдор ташкилотлар билан келишилган лойиҳадан чекинишлар қайдномалари;

қурилиш ташкилотининг топширилаётган объектга қафолат паспортлари, унда яширин нуқсонлар учун қурилиш ташкилотининг жавобгарлиги муддати ҳам кўрсатилади;

бажарилган ишларни қайд этиш дафтари;

сув ўлчаш узелининг тайёрлиги ҳақидаги далолатнома.

39. Сув қувурлари ва канализация тармоқларини, иншоотлар ва қурилмаларни вазирликлар ва идоралар ташкилотлардан ИСКХ ташкилотларига ўтказиш истеъмолчи (буюртмачи) ёки уларга эгалик қилувчи томонидан, қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

40. Қуриб битказилган сув қувурлари, канализация тармоқлари ва иншоотларни қабул қилиб олиш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

41. Сув таъминоти тизимига уланиш учун сув қувурлари қурилмалари ва иншоотлари фойдаланишга топширилишидан олдин истеъмолчи томонидан тегишли далолатномалар тузилган ҳолда, ИСКХ ташкилоти ва Давлат санитария ва эпидемиология назорати ҳудудий органлари вакиллари иштирокида, сувнинг санитария-гигиена талабларига жавоб берадиган таҳлиллар натижаларига эришгунга қадар ювилиши ҳамда дезинфекцияланиши (зарарсизлантирилиши) зарур (кўп квартирали уйлардан ташқари). Талаблар бажарилмаган тақдирда истеъмолчи сув таъминоти тизимига ўзбошимчалик

билан уланиб олган ҳисобланади ҳамда ИСКХ ташкилоти абонент истеъмол қилган сув миқдорини аниқлаш учун мазкур Қоидаларнинг 42-бандида кўрсатилган формулани қўллаш ҳуқуқига эга.

42. Ичимлик сув тармоғининг ювилиши ҳамда дезинфекцияланиши (зарарсизлантирилиши), ИСКХ ташкилотининг вакили иштирокида, пудратчи ёки қурилиш ташкилоти ҳисобидан амалга оширилади. Харажатлар қурилиш қийматида назарда тутилган бўлиши лозим. Сувни ҳисобга олиш асбоби мавжуд бўлган тақдирда харажат сув ўлчагич бўйича аниқланади, акс ҳолда ювиш учун сарфланган сув миқдори қуйидаги формула бўйича аниқланади:

$$Q = M \times F \times \sqrt{2g \times H} \times t, \text{ бунда:}$$

M — 0,60-0,62 га тенг бўлган зулфин орқали сув сарфи коэффиценти;

F — суюқлик оқиб ўтадиган қувур ёки тешик кесими майдони (ички диаметр бўйича), м²;

g — 9,8 м/секунд²га тенг бўлган эркин тушиш тезлиги;

H — коммунал сув тармоғига уланиш ёки сув олиш нуқтасидаги сувнинг метр ҳисобидаги босими;

t — секунд ҳисобидаги вақт.

Ювишнинг қанча давом этиши, ювиш устуни диаметри, тармоқдаги босим тўғрисидаги маълумотлар ИСКХ ташкилоти ва ювишни амалга ошираётган ташкилот вакиллари томонидан тузиладиган далолатномага киритилади.

43. Уланиш учун ичимлик сув тармоғи қурилмалари ва иншоотларини ювиш тўғрисидаги далолатнома ИСКХ ташкилоти, истеъмолчи (буюртмачи ёки қурилиш ташкилоти), пудрат ташкилоти ва Давлат санитария-эпидемиология назорати вакиллари томонидан тузилади ва имзоланади. Ушбу далолатномада ювишга сарфланган ва ўлчаш воситалари билан аниқланадиган ичимлик сув миқдори тўғрисидаги маълумотлар бўлади. Сув ўлчаш воситалари бўлмаган ҳолатларда эса ушбу Қоидаларнинг 42-бандида кўрсатилган формула бўйича ҳисоб-китоб қилинади.

44. Истеъмолчи (мулкдор)нинг ичимлик сув тармоғи ва канализация чиқиш жойлари уланмаларини ювиш, дезинфекциялаш (зарарсизлантириш), улаш бўйича ишлари ИСКХ ташкилотлари томонидан алоҳида шартнома асосида амалга оширилиши ва бу хизматлар учун ҳақ истеъмолчи ёки пудратчи томонидан тўланиши мумкин.

Назорат канализация қудуғи мавжуд бўлмаган тақдирда буюртмачи (якка тартибда уй-жой қурувчи) уни ИСКХ ташкилоти томонидан белгиланган муддатда қуриши шарт.

45. Фуқароларга шахсий мулк ҳуқуқи бўйича тегишли бўлган ичимлик сув тармоғи ва канализация чиқиш жойлари уланмаларини ювиш ва улаш ИСКХ ташкилоти томонидан, мулкдорлар ҳисобига амалга оширилади.

46. Қурилган уланмалар ИСКХ ташкилоти томонидан истеъмолчи ва қурилиш ташкилоти вакиллари иштирокида, томонлар ўртасида шартнома тузилгач, фойдаланишга топширилади.

47. Сувни бериш ҳамда оқова сувларни қабул қилишга рухсат берувчи далолатнома тузилиб, ИСКХ ташкилотидан уланма фойдаланишга топширилгани тўғрисидаги маълумотнома олингач, барча аниқланган нуқсонлар бартараф этилгандан кейин, шунингдек истеъмолчи ИСКХ ташкилотига коммунал сув таъминоти ва канализация тизимларига уланиш учун тегишли ариза берганини ҳисобга олган ҳолда рухсат этилади.

48. Истеъмолчи (буюртмачи ёки қурилиш ташкилоти) ИСКХ ташкилотига ўтказилаётган ичимлик сув ва канализация тармоқлари ҳамда иншоотларининг ишлаш ҳолатида туриши учун улар топширилган кундан бошлаб кафолат паспортида кўрсатилган муддат давомида (объект топширилган кундан бошлаб камида бир йил давомида) жавобгар ҳисобланади ва бу муддат мобайнида ИСКХ ташкилоти кўрсатмасига биноан, барча аниқланган техник носозликларни ўз кучи ва маблағлари ҳисобидан бартараф этади.

49. Фаолият кўрсатаётган коммунал сув таъминоти ва канализация тизимларига (шу жумладан, сув олиш колонкалари ва ўт ўчириш гидрантлари, уйнинг киритма ва чикувларига ҳам) ўзбошимчалик билан уланиб олиш, шунингдек ушбу тизимлардан ўзбошимчалик билан фойдаланиш тақиқланади.

Коммунал сув таъминоти ва канализация тизимларига (юримдик ва жисмоний шахслар томонидан) ўзбошимчалик билан уланиш ҳолатлари аниқланган тақдирда, ИСКХ ташкилоти вакили томонидан икки нусхада далолатнома тузилади, улардан бир нусхаси ўзбошимчалик билан уланиб олган субъектга шахсан топширилади, ИСКХ ташкилотига қоладиган нусхага имзо қўйдирилади. Ушбу далолатнома ўзбошимчалик билан уланганнинг жавобгарлик даражасини ва ИСКХ ташкилотига етказилган зарарни аниқлаш учун асос бўлади ҳамда ИСКХ ташкилоти ушбу Қоидаларнинг 94-бандига мувофиқ сув сарфи ва оқова сувларни чиқарганлик учун тўлов суммаларини тўлаш учун уланма эгасига тўлов ҳужжатини ёзиб беради.

50. Коммунал сув таъминоти ва канализация тизимларига ўзбошимчалик билан уланиш ҳолати аниқланган тақдирда ушбу уланиш истеъмолчи ёки ИСКХ ташкилоти ходими томонидан дарҳол узиб қўйилиши лозим, бажарилган ишларнинг харажатларини қоплаш истеъмолчи зиммасига юкланади.

51. Хона турар жойдан нотурар жой тоифасига ўтказилганда истеъмолчи сувни бериш ва оқова сувларни қабул қилишга етти кун муддатда шартнома тузиши, ҳисоблаш асбобини ўрнатиши ва рўйхатдан ўтказиши шарт. Истеъмолчини II ёки III гуруҳга ўтказиш унинг асосий иш фаолиятидан келиб чиқиб амалга оширилади. Сув таъминотига ва (ёки) оқова сувни чиқаришга эҳтиёж мавжуд бўлмаган тақдирда истеъмолчи ИСКХ ташкилотини ёзма шаклда хабардор қилиб қўйиши ва узиб қўйилганликни тасдиқлаш учун унинг вакилини таклиф этиши шарт. Сув таъминоти ва (ёки) оқова сувни чиқариш қайтадан тикланганда ҳам истеъмолчи ИСКХ ташкилотини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор қилиши шарт.

52. Кўча ва ҳовлилардаги умумий фойдаланиладиган сув олиш колонкаларидан фойдаланиш, баланс бўйича мансублигидан келиб чиққан ҳолда ИСКХ ташкилоти ёки истеъмолчи томонидан амалга оширилади.

53. ИСКХ ташкилоти техник имконият ва зарурий ҳисоб-китоблар билан бирга буюртманомга мавжуд бўлган тақдирда фуқароларнинг маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан рухсат берилган жойларда қуриладиган объектлар, хўжаликлар ва ободонлаштириш объектларини сув таъминоти ва канализация тизимларига улашни вақтинчалик схема бўйича, сувни ҳисоблагичлар мавжуд бўлган ҳолатларда амалга оширади.

54. ИСКХ ташкилотига ёки истеъмолчига тегишли бўлган ичимлик сув тармоғи ва қурилмаларига вақтинчалик уланиш ИСКХ ташкилоти рухсати билан амалга оширилиши мумкин. Бинолардан ташқаридаги ичимлик сув қувурлари ер остига ётқизилиши керак. Қувурларни очик ҳолда ўтказишга фақат ёзги ичимлик сув қувурларига рухсат этилади. Бунда кўчадаги ирригация лотокларига ва йўл четидаги ариқларга қувурларни ётқизишга йўл қўйилмайди.

55. Вақтинчалик сув тармоғини ўрнатиш ва улардан фойдаланиш манфаатдор ташкилотларнинг ўз кучи ва маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Фойдаланаётган ташкилот сув тармоғини шартномага мувофиқ ўз вақтида узиб қўйилмаганлиги учун моддий жавобгар ҳисобланади.

V. Етказиб берилган сувни ўлчаш учун ҳисобга олиш асбобларини ўрнатиш ва улардан фойдаланиш

56. Марказий коммунал сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимига уланган ёки янгидан уланаётган истеъмолчилар (субистеъмолчилар)га хизмат кўрсатиш ИСКХ ташкилоти томонидан, мажбурий тартибда, сарфланган ва чиқариб юборилган оқова сувни ҳисоблаш учун зарур сувни ҳисобга олиш асбоблари ўрнатилган ҳолда амалга оширилади. Янги истеъмолчиларни ИСКХ ташкилоти томонидан сувни ҳисобга олиш асбобларини

ўрнатмасдан коммунал сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимига улаш қатъиян тақиқланади.

57. Истеъмолчиларнинг II ёки III гуруҳ истеъмолчилари учун сувни ҳисобга олиш асбобларини ўрнатиш ушбу мақсадлар учун махсус лойиҳалаштирилган сув ўлчаш узели хоналарида амалга оширилиши керак.

Сув ўлчаш узели сунъий (табиий) ёруғликка эга бўлиши ва вентиляция қурилмаси (етарли даражадаги асосда — табиий вентиляция) билан жиҳозланган, қиш вақтида ҳаво ҳарорати 4°C даражадан паст бўлмаган, шунингдек узел ичида ҳимояланган электр розеткаси бўлиши керак. Сув ўлчаш узелининг ўлчами режада икки кишининг бир вақтнинг ўзида эркин, тикилинчсиз ишлашини таъминлаши, шунингдек, сув ўлчаш узелини сув босган тақдирда уларнинг ишдан чиқиши, бузилишининг олдини олиш учун моддий қийматга эга буюмлар сақланаётган жойдан мустақкам изоляцияланган бўлиши керак. Сув ўлчаш узели хонаси ер ости ва ёмғир сувлари тушишидан ҳимоялайдиган ташқи гидроизоляцияга эга бўлиши керак.

Сув ўлчаш узели зарурий тарзда деталлаштирилиши, шу жумладан, сувни ҳисобга олиш асбоби (сув ўлчагич ёки диафрагмали манометр) ўрнатиш ва монтаж қилишнинг батафсил схемаси лойиҳа билан расмийлаштирилган ва ИСКХ ташкилотлари билан келишилган бўлиши керак.

Сув ўлчаш узели мустақил зулфинли қурилмага эга бўлиши, унинг калитлари ташкилот буйруғи билан белгиланган масъул шахсда сақланиши керак.

Узел жойлашган хонада транзит канализация линиялари, устунлар ва чиқаргичлар ўрнатиш, бошқа муҳандислик коммуникацияларини ўтказиш тақиқланади.

58. Сув ўлчаш узели хонасини озода сақлаш зарур. Истеъмолчи билан ИСКХ ташкилоти ўртасида тузиладиган сувдан фойдаланиш тўғрисидаги шартномада хона, узел ускуналари сақланиши, сув ҳисоблагичдаги пломба ҳамда стволли зулфин (ёнғинга қарши)нинг бутлиги ва кириш эшиги калитларининг сақлаш жойига масъул бўлган шахснинг фамилияси кўрсатилиши керак.

59. Фақат сув ўлчаш узели хонаси ва ускуналари тўлиқ соз ҳолатга келтирилгандан ва барча қурилиш-монтаж ишлари тугаллангандан сўнг сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатишга рухсат этилади.

60. Узатилган сувнинг ҳисобини юритиш учун давлат синовидан ва рўйхатидан ўтказилган сув ҳисоблагичлар ишлатилиши лозим ва улар тегишли тартибда берилган метрологик аттестация ва синовлардан ўтказилганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар билан тасдиқланган бўлиши шарт.

61. Сув ҳисоблагичлар:

ушбу турдаги ишларни олиб бориш учун «Ўзстандарт» агентлигида аккредитациядан ўтган тегишли органлар томонидан текширилган ва пломбаланган бўлиши;

сувни ҳисобга олиш асбоби паспортида текшириш сертификати, метрологик аттестациядан ўтгазилганлик тўғрисидаги қайдлар бўлиши лозим.

62. Совуқ сувни ҳисобга олишнинг мақбул усуллари ва ўлчаш воситаларини танлаш, сувни ҳисобга олиш асбобларини назоратдан ўтказиш ишлари норматив ҳужжатларга мувофиқ амалга оширилиши керак. Сув ўлчагичдан фойдаланишнинг белгиланган чегарали текширишлараро муддати тугаганда ёки унинг ҳақиқий ҳолати бўйича текширув ўтказишнинг имконияти бўлмаганда ИСКХ ташкилоти ёки ушбу асбобни таъмирлаш ва текшириш ишлари учун рухсатномаси бор, аккредитациядан ўтган тегишли органлар хулосасига кўра уни алмаштириш чора-тадбирлари кўрилади.

Сувни ҳисобга олиш асбобини текширишлар оралиғи:

жисмоний шахсларнинг ҳисоблаш асбоби учун — 4 йилни;

юрдик шахсларнинг ҳисоблаш асбоби учун — 2 йилни ташкил қилади.

Босимнинг ўзгарувчан фарқи сарфларини аниқловчи электрон ҳисоблагичлар (дифманометрлар), ультратовушли, электр магнитли, уюрмали ва бошқа турдаги ҳисоблагичлар учун текширишлар оралиғи — 1 йилдан иборат бўлади.

63. Сув ўлчаш узели ИСКХ ташкилоти томонидан пломбаланиши лозим. Пломбаланмаган ҳисоблаш асбобларини ўрнатиш ва улардан фойдаланиш тақиқланади.

64. II ва III гуруҳ истеъмолчиларида ўрнатиладиган сув ҳисоблагич шартли ўтказмаси (калибри)нинг диаметри ҳисоб-китоб билан аниқланади, объектнинг максимал ва минимал сув истеъмоли текширилади ҳамда ИСКХ ташкилоти билан келишилади.

II ва III гуруҳ истеъмолчиларида сувни ҳисобга олиш асбобларининг ишлаши назорат қилинганда, ўлчовларнинг техник тавсифномасида йўл қўйиладиган минимал чегарадан кам миқдорда сув истеъмол қилинган тақдирда ИСКХ ташкилоти сув ўлчаш узелини амалда сарфланаётган сув ҳажмига мос, кичикроқ диаметрдаги асбобга (берилган кундан кейинги 30 календарь кун ичида) қайта жиҳозлашга кўрсатма беради. Бу кўрсатма бажарилмаган тақдирда сувдан фойдаланиш ва оқова сувларни чиқариш учун тўловлар ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик бандига мувофиқ амалга оширилади.

Сувни ҳисобга олиш асбобининг йўл қўйиладиган минимал чегарасидан кам миқдордаги ўлчовларда ишлашини аниқлаш II ва III гуруҳ истеъмолчиларида илгариги олти ой мобайнида сув истеъмол қилинишининг мониторинг ҳисобига кўра, фаслларга кўра нотекис тақсимланишини инобатга олган ҳолда амалга оширилади.

65. I, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун сувни ҳисобга олиш асбобларини харид қилиш, ўрнатиш, давлат назоратидан ўтказиш, фойдаланиш (таъмирлаш, алмаштириш) ишлари ИСКХ ташкилоти томонидан, истеъмолчи (субистеъмолчи)нинг маблағлари ҳисобига амалга оширилади. Бунда ИСКХ ташкилоти истеъмолчиларга мазкур хизматларни бажариш учун нархни тартибга солиш органи билан келишилган алоҳида тарифлар белгилаши керак.

Истеъмолчи (субистеъмолчи)нинг хоҳишига кўра индивидуал сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш, давлат назоратидан ўтказиш, таъмирлаш ва алмаштириш ишлари «Ўзстандарт» агентлигида аккредитациядан ўтган бошқа ташкилотлар томонидан, истеъмолчининг маблағлари ҳисобига амалга оширилиши мумкин.

66. ИСКХ ташкилоти «Ўзстандарт» агентлиги томонидан берилган рўйхатга кўра Ўзбекистон Республикасида қўллашга рухсат этилган сувни ҳисобга олиш асбобларининг турлари ҳақидаги маълумотни истеъмолчиларга тақдим этиши шарт.

67. Сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш учун истеъмолчи ИСКХ ташкилотига буюртманомга беради. Буюртманомга тушгач, ИСКХ ташкилоти уч кун муддатда истеъмолчи билан сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш юзасидан шартнома тузади ва унда шартномада кўрсатилган сумманинг 100 фоизи миқдорида олдиндан тўлов ўтказилиши назарда тутилади.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан қонунчиликка мувофиқ нафақа олувчи кам таъминланган оилаларнинг уйини сувни ҳисобга олиш асбоблари билан таъминлаш ИСКХ ташкилоти маблағлари ҳисобига амалга оширилади, бу маблағ кейинчалик уй эгаси томонидан шартномага асосан, белгиланган тартибда 12 ой муддатда тўланади.

ИСКХ ташкилоти, истеъмолчи томонидан шартномада кўрсатилган тўлов суммаси тўлиқ тўлангач, 30 календарь куни мобайнида сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиши шарт.

Шу билан бирга, истеъмолчи ИСКХ ташкилоти вакили ўз хизмат гувоҳномасини кўрсатгач, унга белгиланган тартибда сувни ҳисобга олиш асбоби ўрнатиладиган жойга бориш шароитини яратиб бериши, сувни ҳисобга олиш асбоби ўрнатиладиган ерни ҳозирлаши, назорат винтели ва зулфинларнинг ишлашини таъминлаши, иш олиб боришга халақит берувчи омилларни бартараф этиши шарт.

Истеъмолчи сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш учун зарур шарт-шароитларни яратиб бермаган ҳолатларда ва бу сабаблар ИСКХ ташкилотига боғлиқ бўлмаган бўлса,

икки томонлама далолатнома тузилади, унга асосан сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш муддати узайтирилади.

ИСКХ ташкилоти сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш муддатларига амал қилмаган тақдирда, истеъмолчи сувни ҳисобга олиш асбоби йўқлиги сабабли тўлаши лозим бўлган ортиқча коэффициентли тўловлардан озод этилади. Шунингдек, ИСКХ ташкилоти сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш муддатларига амал қилмагани учун, кечиктирилган ҳар бир кун учун 0,1% миқдоридан пеня тўлайди, лекин унинг миқдори шартнома суммасининг 50 фоизидан ошмаслиги керак.

68. ИСКХ ташкилоти вакили томонидан сувни ҳисобга олиш асбобининг ишламаётганлиги аниқланса ёки унинг иш тартибига рухсатсиз аралашилган ёки назорат пломбалари узилган бўлса, ИСКХ ташкилоти истеъмолчига субистеъмолчига) сувни ҳисобга олиш асбобини 30 кун муддатда навбатдан ташқари текширувдан ўтказишга кўрсатма беради. Муддат кўрсатма тақдим этилган санадан бошлаб ҳисобга олинади.

Берилган кўрсатма 30 кун муддатда бажарилмаган тақдирда I гуруҳ истеъмолчилари тўловларни ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик бандига кўра, II ва III гуруҳ истеъмолчилари эса 87-банднинг «б» кичик бандига кўра амалга оширадилар ва бу ҳолат сувни ҳисобга олиш асбобидаги камчиликлар бартараф этилмагунгача ёки янги сувни ҳисобга олиш асбоби ўрнатилмагунгача давом этади.

69. Сувни ҳисобга олиш асбобидан фойдаланишнинг чекланган муддати тугашидан камида 30 календарь кун аввал ИСКХ ташкилоти истеъмолчига шартномада кўрсатилган тартибда (почта орқали, шахсан, электрон почта воситасида, ижтимоий тармоқлар ёрдамида ва ҳоказо) огоҳлантириш хати жўнатади. Унда сувни ҳисобга олиш асбобидан фойдаланиш муддати тугаётганлиги қайд этилади, истеъмолчи учрашиши керак бўлган шахс, манзил, телефон рақами ва электрон манзили кўрсатилади.

Истеъмолчи огоҳлантириш хатини олган кундан бошлаб уч кун муддатда ИСКХ ташкилоти вакили билан ёзма, оғзаки ёки телефон орқали боғланиб, ушбу корхона вакили томонидан сувни ҳисобга олиш асбобини текширишга олиб кетиш, икки томонлама далолатнома тузиш санаси, вақтини келишиб олади. Бунда далолатнома тузилган сана, сувни ҳисобга олиш асбобини текшириш ва қайта ўрнатиш учун кетадиган вақт, унинг кўрсаткичлари қайд этилиши лозим.

I гуруҳ истеъмолчиси узрли сабабга кўра (хизмат сафаридан, касалхонада бўлиш) ўз вақтида сувни ҳисобга олиш асбобини назоратдан ўтказма олмаган ҳолларда (тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда) огоҳлантириш хати берилган кундан кейинги муддат узрли сабаб кўрсатилган муддатга узайтирилади.

70. ИСКХ ташкилоти сувни ҳисобга олиш асбобининг ўз вақтида назоратдан ўтказилиши учун истеъмолчига олдиндан хабар бериш, уни ечиш, ўрнатиш, кўрсаткичларини назорат қилиш юзасидан масъул ҳисобланади.

Сувни ҳисобга олиш асбобини текшириш (таъмирлаш) муддати унинг ечилган вақтидан бошлаб пломбаланиб, қайта қўйилгунгача 30 календарь кундан ошмаслиги керак.

Совуқ сувни ҳисобга олиш асбобини текшириш ёки таъмирлаш муддати давомида барча гуруҳ истеъмолчилари асбоб ечилганидан кейинги 30 календарь кун мобайнида тўловларни олдинги уч ойдаги кўрсаткичларнинг ўртача суткалик ҳисобидан келиб чиққан ҳолда амалга оширадилар.

71. Барча гуруҳ истеъмолчиларининг сувни ҳисобга олиш асбобларини таъмирлаш, давлат назоратидан ўтказиш ёки алмаштириш ишлари ИСКХ ташкилоти томонидан, истеъмолчи ёки унинг вакили иштирокида ўтказилади. Икки томонлама далолатнома тузилади, унда ечилган ва янгидан ўрнатилган сувни ҳисобга олиш асбобининг тартиб рақами, ечиб олиш ва ўрнатиш вақтидаги кўрсаткичлари қайд қилинади.

ИСКХ ташкилоти вакили томонидан сувни ҳисобга олиш асбобининг ўрнатилгани ёки ечилгани ҳақидаги икки томонлама далолатномаларнинг тузилиши ва уларнинг пломбаланиши бепул бажарилади.

Сувни ҳисобга олиш асбобларининг сақланиши, бутлиги ва пломбаларнинг бузилмаганлиги юзасидан жавобгарлик истеъмолчига юкланади.

72. I, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун сувни ҳисобга олиш асбобларини ўрнатиш, давлат назоратидан ўтказиш, фойдаланиш (таъмирлаш) хизматлари учун тўловлар ИСКХ ташкилоти томонидан, белгиланган нархни тартибга солиш органи билан келишилган алоҳида тарифлар асосида амалга оширилади. Улар монтаж (алмаштирилганда — эскисини демонтаж) қилишда, таъмирлаш, ўрнатиш (ечиш) жойигача, у ердан қайтишгача бўлган транспорт харажатларини, текшириш зарурати туғилганда, стандарт органлари хизмати ва асбобни ўрнатиш хизматлари учун тўловни ўз ичига олади.

73. Истеъмолчи сувни ҳисобга олиш асбобидаги пломбага шикаст етгани, узилгани ёки бутун эмаслиги каби ҳолатларни аниқлаганда, 2 сутка мобайнида ИСКХ ташкилотини бу ҳақда огоҳлантириши лозим.

Ушбу факт бўйича икки томонлама далолатнома тузилади, ундаги камчилик ва носозликларни бартараф этиш юзасидан қарор қабул қилинади ва асбоб режадан ташқари қайта назоратдан ўтказилади.

Сувни ҳисобга олиш асбоби ишдан чиққанлиги тўғрисида огоҳлатирилмаган ҳолатларда I гуруҳ истеъмолчилари сарфланган совуқ сув учун ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари эса ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича, сувни ҳисобга олиш асбоби текширилганлиги тўғрисида тузилган сўнги далолатнома санасидан бошлаб асбоб ишидаги носозликлар бартараф этилган ёки янгиси ўрнатилган санагача бўлган муддат ҳисобидан тўловларни амалга оширадилар.

Сувни ҳисобга олиш электрон асбоблари ишида электр энергияси ўчирилиши ёки вақт кўрсаткичлари тўхтатилиши билан боғлиқ танаффуслар борлиги аниқланса ва бу ҳолатлар электр таъминоти идораларидан берилган маълумотномалар билан тасдиқланмаган бўлса, ушбу давр учун тўловлар ўрнатилган асбобнинг юқори (максимал) кўрсаткичлари бўйича ёки сув ўтказиш қурилмасининг ўтказиш имкониятидан келиб чиқиб, ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича амалга оширилади.

74. Истеъмолчининг айби билан сувни ҳисобга олиш асбобидаги пломба узилгани аниқланганда ва бу ҳақда икки томонлама далолатнома тузилиб, тасдиқланган бўлса, асбоб аккредитацияланган органлар (метрологик хизматлар)га навбатдан ташқари текширишга юборилади. Текшириш давомида сувни ҳисобга олиш асбобининг носозлиги аниқланса, асбоб аккредитацияланган органлар (метрологик хизматлар)га таъмирлаш учун жўнатилади. Таъмирдан сўнг асбоб талабларга жавоб бермаса ва таъмир учун яроқсиз деб топилса янгиси ўрнатилади.

75. ИСКХ ташкилоти билан бўладиган ўзаро ҳисоб-китобларда инobatга олинмайдиган (бир гуруҳдаги истеъмолчи ва субистеъмолчи ўртасидаги ҳисоб-китобларни олиб бориш учун ўрнатилган) сувни ҳисобга олиш асбоблари истеъмолчи ёки субистеъмолчи томонидан ишлатилади ва назорат қилиб турилади. Бу асбоблар кўрсаткичлари ИСКХ ташкилоти билан бўладиган ҳисоб-китобларда ҳисобга олинмайди.

76. Истеъмолчилар билан ҳисоб-китоб қилишга асос бўладиган сувни ҳисобга олиш асбоблари кўрсаткичлари ҳар чоракда 1 марта олиниб, тегишли далолатнома билан расмийлаштирилади.

Сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларини қайд қилиш, шартнома шартларига мувофиқ сарфланган сув ҳақидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ва муддатларини белгилаш ҳуқуқи истеъмолчининг ўзига берилиши мумкин.

ИСКХ ташкилоти маълумотларини тақдим этиш шартномада кўрсатилган алоқа каналлари орқали амалга оширилади.

77. ИСКХ ташкилоти истеъмолчи томонидан тақдим этилаётган сув сарфи ҳақидаги маълумотларни, сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларининг тўғри олинаётганлигини мунтазам равишда назорат қилиб туриши лозим. Агар истеъмолчи тақдим этган сув сарфи ҳақидаги маълумотлар билан сувни ҳисобга олиш асбоби

кўрсаткичлари ўртасида тафовут пайдо бўлса, сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларига асосланган ҳолда қайта ҳисоб-китоб қилинади.

78. ИСКХ ташкилоти вакили сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларини қайд этиш вақтида истеъмолчи худудидаги ва унга тегишли барча сувни ҳисобга олиш асбоблари, зулфин, гидрант ва бошқа сув узатиш қурилмаларидаги пломбаларнинг борлиги ва бутлигини текшириши шарт.

79. Сувни ҳисобга олиш асбобидаги пломбаларнинг узилиш ҳолатлари қайд қилинганда улар «Ўзстандарт» агентлигида аккредитациядан ўтган ташкилотларга навбатдан ташқари текширувдан ўтказиш учун жўнатилади. Текшириш натижаларига кўра сувни ҳисобга олиш асбоби ишлатишга яроқсиз деб топилса, у таъмирлаш учун жўнатилиб, «Ўзстандарт» агентлигида аккредитациядан ўтган ташкилотда қайта текширилади. Сувни ҳисобга олиш асбоби носоз деб топилган истеъмолчи эксперт текшируви харажатларини тўлайди ҳамда сувни ҳисобга олиш асбоби ечилганидан то ўрнатилган даврдаги сарфланган ичимлик сув учун — I гуруҳ истеъмолчилари ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари эса — ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича тўловларни амалга оширадilar.

80. Истеъмолчилар (аввалдан оғзаки ёки ёзма равишда келишилган ҳолда) ИСКХ ташкилоти вакилининг, у хизмат гувоҳномасини тақдим этгач, белгиланган тартибда ўз худуди ёки тасарруфидаги сувни ҳисобга олиш асбоблари, узеллари, ичимлик сув ва оқова сув тармоқлари, қурилма ва иншоотлари олдига тўсиқсиз боришини таъминлаши шарт.

81. ИСКХ ташкилоти вакили ичимлик сув ва канализация тармоқларида, иншоотларида, сувни ҳисобга олиш асбобларини ечиш ёки янгилаш ишларини олиб бориш учун нарядга ва хизмат гувоҳномасига эга бўлиши керак. Кўрсатилган ҳужжатлар тақдим этилмаган ҳолатларда истеъмолчи ёки унинг вакили, фойдаланувчи ташкилот сув ўлчаш узеллари, ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотларида текшириш ёки бошқа ишларнинг амалга оширилишига рухсат бермасликлари керак.

VI. Сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимларида кўрсатиладиган хизматлар ҳажмини ҳисобга олиш

82. Истеъмолчи томонидан сарфланган сув ҳажми ушбу Қоидаларга мувофиқ ўрнатилган сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичлари бўйича аниқланиши лозим.

83. Мулк эгаси ўзгарганда янги мулкдор сувни ҳисобга олиш асбобини қайта рўйхатдан ўтказиши шарт. Сувни ҳисобга олиш асбоби қайта рўйхатдан ўтказилмаган ҳолатларда II ёки III гуруҳ истеъмолчилари ёзма огоҳлантирилиб, сувни ҳисобга олиш асбобининг кўрсаткичлари ўзаро ҳисоб-китоблар учун қабул қилинмайди. Ҳисоб-китоб ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича амалга оширилади.

84. Сувни ҳисобга олиш асбоби истеъмолчининг айбисиз носоз бўлган тақдирда сарфланган сув миқдори олдинги уч ҳисоб-китоб ойидаги ўртача сарф бўйича аниқланади. Ҳисоб-китобнинг бундай тартиби бир ойдан кўп қўлланилиши мумкин эмас. Агар сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсатилган муддат мобайнида ўрнатилмаса, сарфланган сув миқдори I гуруҳ истеъмолчилари учун — ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича ҳисоб-китоб қилинади.

85. Сувни ҳисобга олиш асбоби истеъмолчи айби билан ишдан чиққан, синган, бузилган ва бу ҳақда ИСКХ ташкилоти хабардор қилинмаган тақдирда сарфланган сув миқдори, сўнги тузилган далолатнома санасидан то янги сувни ҳисобга олиш асбобининг ўрнатилиш санасигача, I гуруҳ истеъмолчилари учун — ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун — ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича ҳисоб-китоб қилинади.

86. Барча гуруҳ истеъмолчилари асосиз равишда ИСКХ ташкилоти вакилининг сувни ҳисобга олиш асбобини кўздан кечиришини таъминламаганларида, сув сарфи аввалги уч ой учун ўртача сарф бўйича ҳисоблаб чиқилади. Агар сувни ҳисобга олиш асбобининг кейинги (навбатдаги) кўрсаткичи ёзиб олинishi вақтига келиб истеъмолчи(лар)

такоран ИСКХ ташкилоти вакилининг сувни ҳисобга олиш асбобини кўздан кечиришига йўл қўймасалар, сарфланган сув миқдори I гуруҳ истеъмолчилари учун — ушбу Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича ҳисоб-китоб қилинади.

87. Сувни ҳисобга олиш асбоби билан таъминланмаган истеъмолчилар томонидан сарфланган сув миқдори қуйидагича аниқланади:

а) I гуруҳ истеъмолчилари учун — Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан тасдиқланган амалдаги сув истеъмоли нормаларига мувофиқ, сув бериш жадвалидан қатъи назар.

Сув истеъмоли нормаси қуйидаги ҳолларда қўпайтирилади:

дов-дарахтларни суғоришда, қуйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдори:

$$Q = S \times n, \text{ л, бунда:}$$

Q — суткасига бир марта суғориш шарти билан, дов-дарахтларни суғоришга сарфланган сув миқдори;

S — суғориладиган майдон, кв.м.;

n — маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқланган бир м² ни суғориш Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан тасдиқланган бир м² ни суғориш нормаси;

тротуар ва йўлакларга сув сепилганда, қуйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдори:

$$Q = S \times n, \text{ л, бунда:}$$

Q — тротуар ва йўлакларга суткасига бир марта сув сепилганда сарфланган сув миқдори;

S — сув сепилладиган майдон, кв.м.;

n — маҳаллий шароитларни ҳисобга олган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан тасдиқланган амалдаги сув истеъмоли бир м²га сув сепиш нормаси;

ичимлик сувдан ёзги душ учун фойдаланилганда қуйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдори:

$$Q = n \times N, \text{ бир кишига литр, бунда:}$$

n — КМК (СНиП) 2.04.02 — 97.га кўра сув сарфи нормаси;

N — кишилар сони;

машиналарни ювишга ичимлик сув ишлатилган тақдирда, қуйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдори:

$$Q = n \times N, \text{ бир марта ювишга литр ҳисобида, бунда:}$$

n — сув сарфи нормаси;

N — машиналар сони;

ичимлик сувдан чорва молларини саклашда фойдаланилган тақдирда қуйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдори:

$$Q = n \times N, \text{ суткасига литр, бунда:}$$

n — КМК (СНиП) 2.04.02 — 97.га кўра сув сарфи меъёри;

N — чорва моллари бош сони;
ичимлик сувдан ҳовлидаги ҳовузларни тўлдириш учун фойдаланилган тақдирда куйидаги формула бўйича ҳисобланган сув миқдорига:

$$Q = V \times n, \text{ бир ойда/литр, бунда:}$$

V — ҳовуз ҳажми, куб.м;

n — ҳар суткада ҳовуз умумий ҳажмининг 10 фоизи миқдорига етказиб берган ҳолда ойига уч марта ҳисобидан ҳар ойдаги ойлик тўлдириш миқдори;

б) II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун ҳисоблаш асосий ичимлик сув тармоғи уланмасининг сув ўтказиш қуввати бўйича куйидаги формула билан амалга оширилади:

$$Q = M \times F \times \sqrt{2g \times H \times t}, \text{ бунда:}$$

M — 0,60-0,62 га тенг бўлган зулфин орқали сув сарфи коэффиценти;

F — суюқлик оқиб ўтадиган қувур ёки тешик кесими майдони (ички диаметр бўйича), м²;

g — 9,8 м/секунд² га тенг бўлган эркин тушиш тезлиги;

H — сув тақсимоти ёки коммунал сув тармоғига уланиш жойидаги сувнинг бир метрдаги босими;

t — ойнинг календарь кунлари, 24 соат мобайнидаги секундлардаги вақт.

88. Техник фойдаланиш шартномаси бўйича кўп квартирали уйларда фойдаланиш ва таъмирлашни амалга ошираётган ташкилотлар айби билан кўп квартирали уйларнинг умумий фойдаланиладиган жойларида сув оқиб чиқиб кетиши аниқланган тақдирда йўқолган сув миқдори мазкур Қоидалар 87-бандининг «б» кичик банди бўйича ҳисоб-китоб қилинади ва айбдор томонидан қопланади.

89. I гуруҳ истеъмолчилари учун куриш ёки реконструкция қилиш даврида, турар жойга (ер участкасига) эгалик ҳуқуқи бошланган вақтдан бошлаб 1 ой муддатда ўрнатиш мажбурий бўлганда, сув таъминоти ва (ёки) оқова сувни чиқариш хизматлари учун тўловларни ҳисоблаш сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларига мувофиқ амалга оширилади. Сувни ҳисобга олиш асбоби бўлмаган ёки у 1 ой муддатда ўрнатилмаган ҳолатларда сув таъминоти (оқова сувни чиқариш) учун тўловлар мазкур Қоидалар 87-бандининг «б» кичик бандига мувофиқ ичимлик сув тармоғининг ўтказиш қувватига кўра амалга оширилади.

90. Сув ўлчаш асбоблари билан таъминланмаган II ва III гуруҳ истеъмолчилари томонидан нотўғри маълумотлар тақдим этилган тақдирда, ИСКХ ташкилоти нотўғри маълумотлар тақдим этилган кундан бошлаб, бироқ даъво муддатидан кўп бўлмаган вақт учун истеъмолчилар томонидан сарфланган сув миқдорини қайта ҳисоблаб чиқишга ҳақлидир.

91. Истеъмолчиларнинг коммунал канализация тизимига чиқариладиган оқова сувлари миқдори коммунал сув таъминоти тизимидан сарфланган сув миқдорига тенг деб қабул қилинади.

Марказлаштирилган иссиқ сув таъминоти мавжуд турар жой ва нотурар жой хоналаридан чиқадиغان оқова сув миқдори истеъмолчилари учун Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан тасдиқланадиган қарор билан белгиланган коэффицентга кўра, (жисмоний шахслар учун 2 коэффицентдан ошмаган ҳолда), маҳаллий шароитлардан келиб чиқиб белгиланади.

92. Оқизилаётган оқова сувлар миқдори коммунал сув таъминоти тизимидан сарфланган сув миқдоридан кам бўлса, истеъмолчи ИСКХ ташкилоти томонидан белгиланган муддатда унга, оқизилаётган оқова сувлар ҳажмини асослаган ҳолда, зарурий ҳисоб-китобларни тақдим этишга ҳақли.

93. Коммунал сув таъминоти тизимига уланмаган, шунингдек бошқа сув қувурларидан (манбалардан) ўз эҳтиёжлари учун қўшимча сув ишлатадиган истеъмолчилар

ИСКХ ташкилотига техник кўрсатмалар билан бирга мавжуд сув олиш қурилмалари ҳақидаги маълумотларни тақдим этишлари шарт.

Мазкур маълумотлар истеъмолчи томонидан тақдим этилмаган тақдирда ИСКХ ташкилоти улар томонидан коммунал канализация тизимига уланишнинг ўтказиш қуввати бўйича қабул қилинаётган оқова сувлар миқдорини қуйидаги формула бўйича аниқлашга ҳақлидир:

$$Q = F * h * v * t, \text{ бунда:}$$

Q — қабул қилинаётган оқова сувлар миқдори;

F — чиқиш кесмаси майдони (ички диаметр бўйича), м²;

h — оқова сув чиқиш (йўли)нинг тўлдирилиши 1га тенг этиб қабул қилинади;

v — оқова сувнинг оқиш тезлиги — 1,5 м/сек;

t — оқова сувнинг чиқарилиш вақти, суткасига 24 соат этиб қабул қилинади.

94. Ичимлик сув ва канализация тармоқлари ҳамда қурилмаларига ўзбошимчалик билан уланиб олинганлик аниқланган тақдирда, сарфланган сув ва қабул қилинган оқова сувлар миқдори мазкур Қоидаларнинг **87-бандига** мувофиқ, уланишнинг сув узатиш қуввати бўйича қуйидаги кундан бошлаб ҳисоб-китоб қилинади:

ўзбошимчалик билан уланиш аниқлангунга қадар охириги текшириш далолатномаси тузилган кундан;

агар ўзбошимчалик билан уланиш ИСКХ ташкилотига тегишли тармоқ ва қурилмаларга нисбатан бўлган бўлса, ўзбошимчалик билан уланиш кундан бошлаб у аниқлангунга қадар, бироқ даъво муддатидан кўп бўлмаган ҳолда ҳисобланади. Агар ўзбошимчалик билан уланиш санасини ҳужжат билан тасдиқлашнинг имкони бўлмаса, у ҳолда ўзбошимчалик билан уланиб фойдаланиш даври даъво даври муддатига тенг бўлади.

95. Объектлар сув билан вақтинчалик жадвал бўйича таъминланган, сувни ҳисобга олиш асбоби ўрнатилмаган ҳолатларда, жисмоний шахсларнинг вақтинчалик сув таъминоти учун сарфланган сув миқдори сув истеъмолининг амалдаги нормаларига мувофиқ ҳисобланади ва тузилган шартномада қайд этилади, юридик шахслар учун — сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларига кўра, у бўлмаган тақдирда — ушбу Қоидалар **87-бандининг «б» кичик бандига** мувофиқ ҳисобланади.

96. Ичимлик сувдан дов-дарахтларни суғориш учун фойдаланилишига қуйидаги истисно ҳолатларда йўл қўйилади: ирригация суви бўлмаганда, ИСКХ ташкилоти қуввати мавжуд бўлганда ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан тасдиқланган жадвал бўйича, фақат тунги вақтда (соат 00–00 дан соат 05–00 гача) йўл қўйилади.

Дов-дарахтлар расмий руҳсатсиз ёки кўрсатилган вақтдан бошқа вақтда суғорилган ҳолатларда, бир ойда фойдаланилган сув учун тўлов — I гуруҳ истеъмолчилари учун ушбу Қоидалар **87-бандининг «а» кичик банди** бўйича, II ва III гуруҳ истеъмолчилари учун ушбу Қоидалар **87-бандининг «б» кичик банди** бўйича ҳисобланади.

97. Кўп квартирали турар жойларнинг юқори қаватларидаги хонадонлар доимий ичимлик сув билан таъминланмаган ва сувни ҳисобга олиш асбоблари ўрнатилмаган ҳолатларда, бу хонадон эгаларининг сув сарфи маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан белгиланган кўчадаги сув манбаларидан сув олиш нормалари бўйича, хусусий уй-жой эгалари ширкатлари ва ИСКХ ташкилоти вакиллари иштирокида сув бўлмаган кунлар учун тузилган далолатнома асосида ҳисобланади.

VII. Сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимларида кўрсатилган хизматлар учун ҳисоб-китоб қилиш

98. ИСКХ ташкилотининг истеъмолчилар билан, шунингдек истеъмолчиларнинг субистеъмолчилар билан етказиб берилган сув ва қабул қилинган оқова сувлар учун ҳисоб-китоблари тузилган шартнома асосида, истеъмолчиларнинг тегишли гуруҳлари учун қонунчиликка мувофиқ белгиланган тарифлар бўйича, ҳисоб-китоб даври учун сувни ҳисобга олиш асбоблари кўрсаткичлари асосида амалга оширилади.

Сув ҳисобга олиш асбоби мавжуд бўлмаган ҳолатларда сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимларида кўрсатилган хизматлар учун ҳисоб-китоблар қуйидагича амалга оширилади:

I гуруҳ истеъмолчилари билан — мазкур Қоидалар 87-бандининг «а» кичик банди бўйича, I гуруҳ истеъмолчилари учун белгиланган тарифларга қонунчиликда белгиланган орттирилувчи коэффициентни қўллаш йўли билан;

II ва III гуруҳ истеъмолчилари билан — ушбу Қоидалар 87-бандининг «б» кичик бандида белгиланган тартибда, истеъмолчиларнинг тегишли гуруҳлари учун белгиланган тарифларни қўллаш йўли билан.

Иссиқлик таъминоти, ИСКХ ташкилотлари, идоралар турар жой фонди ва ётоқхоналар (Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бундан истисно), бюджет ташкилотлари, диний ташкилотлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, хусусий уй-жой эгалари ширкатлари (ўз эҳтиёжлари учун) ичимлик сув ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун тўловларни жисмоний шахслар учун белгиланган тарифлар бўйича, қўшимча қиймат солиғини қўллаган ҳолда амалга оширадilar.

Давлат ва идора турар жой фонди (турар жойлар, ётоқхоналар)да истиқомат қилувчи жисмоний шахслар, ичимлик сув ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун тўловларни ушбу идораларнинг фойдаланувчи органлари орқали, ўзлари мансуб бўлган гуруҳ тарифларига мувофиқ амалга оширадilar.

99. Фуқаролар пропискадан ўтказилмаган хонадонларда, сувни ҳисобга олиш асбоби мавжуд бўлмаганда, ичимлик сув ва канализация хизматлари учун тўловлар қонунчиликда кўрсатилган истеъмол нормаларига кўра, белгиланган тарифларнинг орттирилувчи коэффициентини қўллаш йўли билан: бир ва икки хонали уйларда — бир киши ҳисобидан; уч хонали уйларда — икки киши ҳисобидан; тўрт хонали уйларда — уч киши ҳисобидан; беш хонали уйларда — тўрт киши ҳисобидан амалга оширилади.

100. Ҳисоб-китоб даврида сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичлари истеъмолчи томонидан тақдим этилмаган ҳолатларда ИСКХ ташкилоти ушбу ва кейинги давр ҳисоб-китобларини ичимлик сув ва оқова сув сарфининг ўртача суткалик нормаси асосида, шу ойда амалда бўлган тарифлар бўйича истеъмолчи томонидан кейинги кўрсаткичлар тақдим этилгунгача (ёки ИСКХ вакили томонидан сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичлари назорат учун олиниб, қайд қилингунгача) амалга ошириш ҳуқуқига эга.

Истеъмолчи томонидан кейинги кўрсаткичлар тақдим этилган ёки ИСКХ вакили томонидан сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичлари назорат учун олиниб, қайд қилинган тақдирда ИСКХ ташкилоти ишлатилган ичимлик сув ва чиқарилган оқова сув ҳажмини ўртача суткалик сарф ҳисобида, сувни ҳисобга олиш асбобининг аввалги қайд қилинган кўрсаткичи даврдан бошлаб қайта ҳисоб-китоб қилиши лозим. Бунда тўловлар қайта ҳисоб-китоб қилинаётган ойдаги тарифлар асосида ҳисоблаб чиқилади.

101. Истеъмолчи коммунал сув таъминоти ва оқова сувни чиқариб юбориш тармоқларига уланиш санаси ҳақидаги ҳужжатларни тақдим этмаган ҳолатларда ИСКХ ташкилоти томонидан ҳоким қарори, кадастр ҳужжатлари ва шу кабилар асосида, ҳужжат билан тасдиқланган уланиш санаси бўйича ҳисоб-китоб қилишга ҳақлидир.

102. Юридик шахслардан, лимитдан ортиқча сув истеъмол қилинган ҳолатларда, ИСКХ ташкилоти томонидан белгиланган тарифларга нисбатан 10,0 орттирилувчи коэффициентни қўллаш йўли билан ҳақ ундирилади.

103. Агар истеъмолчи ва унга уланган субистеъмолчи турли гуруҳ истеъмолчиларига мансуб бўлса, ИСКХ ташкилоти билан шартномани истеъмолчи ҳам, субистеъмолчи ҳам тузади ва сувни ҳисобга олиш асбобини ўрнатиш ҳар иккаласи учун ҳам мажбурий ҳисобланади.

Истеъмолчи (субистеъмолчи)га берилган ичимлик сув ҳажми учун тўловлар ИСКХ корхонасига, уларнинг сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичлари бўйича ва улар мансуб бўлган гуруҳ учун белгиланган тарифлар асосида тўланади.

ИСКХ ташкилоти билан шартнома тузган истеъмолчи ўзи мансуб гуруҳдаги субистеъмолчиларга уланган бўлса, субистеъмолчиларга етказиб берилган сув ва чиқарилган оқова сув хизматлари учун тўловлар асосий истеъмолчи билан, у мансуб бўлган гуруҳ учун белгиланган тарифлар асосида амалга оширилади.

Ўз навбатида, истеъмолчи, ўзи ишлатган сув учун ИСКХ ташкилотига амалдаги тарифлар асосида тўловларни амалга оширишда субистеъмолчиларга етказиб берилган сув ҳажмларини ҳам инobatга олган ҳолда ҳисоб-китоб қилади.

Истеъмолчи ўзига тегишли бўлган ичимлик сув ва канализация тармоқларининг техник ҳолатини сақлаш мақсадида, фойдаланиш сарф-харажатлари учун субистеъмолчидан, у билан алоҳида тузилган шартнома асосида, истеъмолчи оладиган умумий сув ҳажмининг субистеъмолчига тегишли қисмига пропорционал равишда компенсация олиши мумкин. Бунда субистеъмолчи истеъмолчидан ўзига юкланаётган компенсация тўловларининг келиб чиқиш усул ва манбалари тўғрисида маълумот талаб қилиш ва уларга ўзгартириш киритиш ҳуқуқига эга.

104. Истеъмолчининг ичимлик сув тармоғидан сув олиб, канализация тармоқларига оқова сув чиқарувчи субистеъмолчилар ушбу ҳолат юзасидан истеъмолчи билан шартнома тузадилар. Асосий истеъмолчи билан ИСКХ ташкилоти ўртасида тузилган шартнома иловасида истеъмолчининг тармоқларига уланган барча субистеъмолчилар, уларнинг номланиши, қайси идорага тегишли эканлиги, улар сарф қиладиган ва оқизадиган сув ҳажмига доир маълумотлар, сувни ҳисобга олиш асбобларининг бор-йўқлиги каби маълумотлар қайд этилиши лозим.

Асосий истеъмолчи тўлайдиган суммани субистеъмолчилар ўртасида тақсимлаш асосий истеъмолчи томонидан амалга оширилади.

Субистеъмолчилар ўзлари жойлашган ҳудуддаги бюджетдан молиявий таъминланувчи истеъмолчи-ташкilotлар билан ишлатилган сув ва чиқарилган оқова сув хизматлари учун ўзаро тўловларни амалга оширишда ИСКХ ташкилоти билан етказиб берилган ичимлик сув ва чиқарилган оқова сув учун шартнома тузишни ўзлари мансуб бўлган истеъмолчилар гуруҳи учун белгиланган тарифлар асосида, сувни ҳисобга олиш асбобларидаги кўрсаткичлар фарқини инobatга олиш йўли билан амалга оширадилар. Агар субистеъмолчи бюджет ташкилоти бўлса, бу ҳолда ҳам тўловларнинг ушбу тартиби сақланиб қолади.

Истеъмолчи билан субистеъмолчи ўртасида тўлов масалаларида пайдо бўладиган низолар ИСКХ ташкилоти томонидан кўриб чиқилмайди.

105. Истеъмолчига етказилган сув ва қабул қилинган оқова сувлар учун ҳисоб-китоблар куйидаги тартибда амалга оширилади:

истеъмолчиларнинг II гуруҳи (бюджет ташкilotлардан ташқари) ва III гуруҳи билан — аванс тўловлари тартибида, белгиланган муддатда тўлиқ ҳисоб-китоб қилиш шarti билан ёки ИСКХ ташкилоти томонидан ҳисоб варақаси (счёт-фактура)лар тақдим этиш орқали;

истеъмолчиларнинг I гуруҳи билан — ИСКХ ташкилоти томонидан ишлатилган ичимлик сув ва чиқарилган оқова сувлар учун тўлов талабномалари ёки ҳисобварақаларини тақдим этиш ёхуд, истеъмолчиларнинг ўзлари (ўз-ўзига хизмат орқали), ойма-ой ҳисоб тўловларини расмийлаштириш йўли билан;

кўчадаги сув манбаларидан фойдаланувчи фуқаролар билан маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан белгиланган муддатлар асосида ИСКХ ташкилоти томонидан тўлов талабномаларини тақдим этиш орқали. Фуқаролар маҳаллий манбадан сув истеъмол қилаётган бўлсалар ва бу сув тегишли органлар томонидан ичишга яроқли деб ҳисобланган бўлса, улар кўчада сув манбаларидан фойдаланганлик учун тўловлардан озод қилиниши мумкин;

истеъмолчиларнинг II гуруҳи билан — сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилигининг ҳудудий бўлинмалари орқали ўзаро ҳисоб-китоб қилишга ўтказилган бюджет ташкilotлари

томонидан, ИСКХ ташкилоти тақдим этадиган счѐт-фактуралар бўйича ҳар ойда амалга оширилади.

106. Ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматлари учун тарифлар ўзгарганда, санасидан қатъи назар, ушбу хизматлар юзасидан истеъмомолчи билан тузилган шартнома ўз кучини сақлаб қолади ва истеъмомолчи кўрсатилган хизматлар учун, янги тарифлар асосида, улар киритилган санадан эътиборан тўловларни амалга ошириши шарт.

Ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматлари учун тўловлар истеъмомолчининг танлови бўйича чекланмаган равишда, нақд ёки пул ўтказиш (тўлов ҳужжати ёки тўлов топшириқномаси бўйича) орқали пул маблағлари билан, шунингдек пластик карточкалардан почта ёки электрон алоқа тизимлари воситасида пул ўтказиш йўли билан ҳам амалга оширилади.

107. ИСКХ ташкилотларининг касса орқали ўтказмасдан, аҳолидан мустақил равишда нақд пул йиғиши тақиқланади.

108. I гуруҳ истеъмомолчилари, аванс тариқасида, коммунал хизматлар учун 12 ойдан кўп бўлмаган муддатга тўловларни аввалдан амалга ошириб қўйган бўлсалар, улар шу вақт мобайнида тарифларнинг ўзгариши туфайли тўланадиган қўшимча тўловлардан озод этилади. Ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматлари учун тўловлар I гуруҳ истеъмомолчилари тарафидан ҳар ойда, (ўтган ой учун) ойнанинг 10-кунидан бошлаб амалга оширилиши лозим.

II ва III гуруҳ истеъмомолчилари ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматлари учун календарь ой тугагандан кейин 30 кун мобайнида тўловларни тўлиқ амалга оширишлари лозим.

Тўловнинг шартномада белгилангандан кечиктирилган ҳар бир куни учун — юридик шахслар 0,4%, жисмоний шахслар эса 0,1% пеня тўлайдилар. Аммо бу кўрсаткич жами кечиктирилган сумманинг 50 фоизидан ошмаслиги лозим.

109. II ва III гуруҳ истеъмомолчилари тўлов ҳужжатлари бўйича икки ҳафта давомида тўловларни амалга оширмасалар, ИСКХ ташкилоти қолган 7 кун давомида қарздорлик тўловларини амалга ошириш шартлиги ҳақида уларни ёзма огоҳлантиради. Огоҳлантириш муддати ўтгач қарз қопланмаса, ИСКХ ташкилоти истеъмомолчининг кириш қувурини ёпиш ҳуқуқига эга. Истеъмомолчи, аввал мавжуд бўлган қарзларини тўлагандан сўнг, нархларни тартибга солиш органи ва калькуляциянинг монополияга қарши органи томонидан белгиланган тартибда кириш қувурини ўчириш ва ёқиш хизматлари учун тўловларни амалга оширгач, ичимлик сув бериш қайта тикланади.

110. Ҳисоб-китобларнинг нотўғри қилинганлиги (тарифларнинг нотўғри ҳисобга олинганлиги ва шу каби ҳолатлар) тўғрисида ёзиладиган эътирознома тўлов ҳужжати олингандан кейин 5 кун муддатда ИСКХ ташкилотига тақдим этилиши керак. Эътирознома истеъмомолчини тўлов ҳужжатида кўрсатилган суммани тўлиқ ва белгиланган муддатда тўлашдан озод қилмайди.

111. Эътирознома ИСКХ ташкилоти томонидан 10 кун муддатда кўриб чиқилади. Улар асосли деб топилса, тўланган ортиқча сумма кейинги тўлов ҳужжати ҳисобига ўтказилади. Истеъмомолчи эътирознома кўриб чиқилганлиги тўғрисидаги маълумотдан, алоқа воситалари орқали, эътироз кўриб чиқилиши лозим бўлган муддат тугагандан кейин 3 кун муддатда хабардор қилиниши лозим. Кўрсатилган муддат ичида истеъмомолчи хабардор қилинмаса, масала истеъмомолчи фойдасига ҳал қилинган ҳисобланади.

112. Истеъмомолчининг ўз-ўзига хизмат қилиш тартибида тўлов ҳужжатларини ёзиш ва тўлдиришда йўл қўйган хатолари ИСКХ ташкилоти томонидан аниқланган вақтида ҳисобга олинади. Сув сарфи ҳисобини юритишда хато аниқланган тақдирда ИСКХ ташкилоти қайта ҳисоб-китобни охириги ҳисоб-китоб даври учун ёки сув ҳисоблагич кўрсаткичларининг олдинги текширув кунидан бошлаб, бироқ даъво даври муддати доирасида амалга ошириши керак.

113. I гуруҳ истеъмомолчисининг ИСКХ ташкилоти қарорига рози бўлмаслиги уни қўшимча тўлов ҳужжати бўйича тўловни белгиланган муддатда тўлаш мажбуриятидан озод

этмайди. Кўшимча тўлов ҳужжати 10 кун муддатда тўланмаган тақдирда ИСКХ ташкилоти тақдим этилган суммани мажбурий тартибда ундириш юзасидан судга даъво аризаси киритади.

114. Уйда вақтинча истиқомат қилувчи (ёлловчи)лар истиқомат қилганда тўловлар ҳақиқатда истиқомат қилаётганлар сонига қараб амалга оширилади. I гуруҳ истеъмолчиси, ўзи яшаётган хонадонда (сувни ҳисобга олиш асбоби ўрнатилмаган бўлса) турувчилар сони кўпайиши(шу жумладан, вақтинчалик яшаётганлар ҳисобига) ёки камайиши ҳолатлари юзасидан, ўзгаришлар содир бўлган вақтдан бошлаб 5 иш кунидан кечикмай ИСКХ ташкилотини ёзма равишда огоҳлантириши лозим. Бунда истеъмолчи, ИСКХ ташкилоти, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи вакиллари ва уйнинг асосий эгаси томонидан — уч томонлама далолатнома тузилади.

115. Объект эгаси ўзгарганда истеъмолчи чиқиб кетишидан 7 кун аввал дебиторлик қарзларини узиб, бу ҳақда ИСКХ ташкилоти билан далолатнома имзолаши шарт. Истеъмолчи чиқиб кетгач, сувни ҳисобга олиш асбоби ва пломбаларнинг бутлиги учун жавобгарлик объектнинг янги эгаси зиммасига юкланади.

Кўп квартирали турар жой ва якка тартибдаги уй-жой мулкдорлари ўзгарган тақдирда, I гуруҳ истеъмолчилари бу ҳақда ИСКХ ташкилоти билан тузилган шартномада белгиланган муддатда ёзма равишда хабардор қилиши ва сарфланган сув ва (ёки) оқизилган оқова сувлар учун тўлиқ ҳисоб-китоб қилиши шарт, янги мулкдор эса мулкдор ўзгарган кундан бошлаб 7 кун муддатда янги шартнома тузиши шарт.

II ва III гуруҳ истеъмолчилари объектни янги эгасига топширганда бу хусусда ИСКХ ташкилотини 7 кун муддатда огоҳлантиради, янги мулкдор эса объектдан фойдаланишни бошлашдан олдин ичимлик сув таъминоти ва оқова сувларни чиқариш юзасидан янги шартнома имзолайди. Агар объект профили ўзгарадиган бўлса, янги мулкдор янги техник шартларни олиши керак.

Техник шартлар ва юқорида таъкидланган шартноманинг йўқлиги коммунал сув таъминоти ва оқова сувларни чиқариш хизматидан фойдаланиш ўзбошимчалик билан амалга оширилаётганига асос ҳисобланади.

116. Ёнғинни ўчириш учун сарфланган сув харажатлари ёнғинларнинг олдини олиш ташкилоти томонидан ИСКХ ташкилотига тақдим этилган ҳисоб-китоблар асосида истеъмолчилар(саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари) томонидан, белгиланган муддатларда қопланади.

Давлат ва шахсий уй-жой фондидаги ёнғинларни ўчиришга ҳамда тактик ўқув машғулотларига, ўт ўчириш гидрантлари ва ички ёнғиннинг олдини олиш кранларини текширишга сарфланган сув учун пул тўланмайди. Ушбу мақсадлар учун сарфланган сув миқдори юзасидан ёнғин хавфсизлиги органлари ва ИСКХ ташкилотлари вакиллари иштирокида далолатнома тузилиши керак.

VIII. Ичимлик сув таъминотини ва оқова сувларни чиқаришни тўхтатиш ҳамда марказлаштирилган тизим бўлмаган ҳолатларда сув таъминотини амалга ошириш шартлари

117. Агар истеъмолчи билан тузилган шартномада сув билан таъминлашнинг ўзгача тартиби назарда тутилмаган бўлса, сув бериш ва оқова сувларни қабул қилиш узлуксиз амалга оширилади, бундан ушбу Қоидаларнинг 118 ва 128-бандларида кўрсатилган ҳолатлар мустасно.

Истеъмолчилар (саноат корхоналари)га сув беришдаги чеклашлар, шунингдек сув беришни бошқариб туриш шартномада белгиланган тартибда амалга оширилади, бундан ушбу Қоидаларнинг 128-бандида кўрсатилган ҳолатлар мустасно.

118. Техник имкониятга эга бўлмаган ҳолатларда сув таъминоти жойлардаги фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан белгиланган соат жадвали асосида амалга оширилади. Аҳолини марказлаштирилган коммунал сув тармоғидан таъминлаш имконияти бўлмаган ҳолатларда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари локал сув таъминоти(алоҳида турган қудуқлар, кам ишлаб чиқариш қувватига эга сув тозалаш

қурилмалари, транспорт ёрдамида келтириладиган ичимлик сув таъминоти кабилар) манбаларидан фойдаланган ҳолда, етказиб берилаётган сув сифатини меъёрий хужжатларда қайд қилинган даражага етказиб таъминлаш юзасидан қатъий чора-тадбирлар кўришлари шарт.

Бунда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қуйидагиларга мажбур:

ичимлик сувни локал сув таъминоти тизимларидан махсус автотранспорт билан етказиб бериш тартибини, аниқ муддатларини, миқдорини, пунктларини белгилаш (тасдиқлаш);

ҳар бир пунктга махсус автотранспорт ёрдамида ичимлик сувни етказиб берувчи масъул ташкилотни белгилаш;

нархларни тартибга солиш органлари билан келишган ҳолда локал сув таъминоти тизимларидан ва автотранспорт воситасида етказиб берилган ичимлик сув учун нархларни белгилаш.

IX. ИСКХ ташкилотининг мажбуриятлари ва жавобгарлиги

119. ИСКХ ташкилоти қуйидагиларга мажбур:

сув таъминоти ва оқова сувни чиқариб юбориш юзасидан шартнома шартларини бажариш;

ичимлик сув ва канализация тармоқларининг техник ҳолатини мунтазам равишда назорат қилиб бориш;

сув таъминоти узлуксизлигини таъминлаш;

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси органлари томонидан тасдиқланган меъёрий хужжатлар (ПДС) талаби ва ичимлик сувдан махсус фойдаланиш рухсатномаларига мувофиқ оқова сувларни тозалаш ишларини ташкил қилишни таъминлаш;

тармоқдаги ичимлик сув сифати мониторингини олиб бориш;

истеъмолчиларнинг коммунал сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш тизимларига уланган ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотлари ҳамда қурилмаларининг ҳолатини ва улардан фойдаланилишини мунтазам равишда назорат қилиб бориш, улардан самарали фойдаланишни ташкиллаштиришда истеъмолчиларга амалий ёрдам кўрсатиш;

истеъмолчилардаги сувнинг беҳуда оқиб кетиши ва оқилона фойдаланилмаётганлик ҳолатларини аниқлаш, сув бериш ва ундан фойдаланишни қатъий назорат қилиш ва ҳисобга олиш, саноат корхоналари ва уларга тенглаштирилган корхоналарда сув бериш бўйича белгиланган лимитларга риоя қилинаётганини мунтазам равишда назорат қилиш;

сувнинг технологик сарфлари ва йўқотилишининг йиғма жадвалини ишлаб чиқиш ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари билан биргаликда тасдиқлаш;

сув истеъмоли белгиланган меъёр (лимит)лардан ортиб кетган ҳолатларда ИСКХ ташкилотларига белгиланган тарифларга нисбатан орттирилувчи коэффициентни қўллаш;

коммунал оқова сув тизимига оқизилаётган оқоваларнинг сифати мониторингини таъминлаш;

истеъмолчиларга сувни ҳисобга олиш индивидуал асбобларини ўрнатиш, белгиланган тартиб ва муддатларда уларни назоратдан ўтказиб туриш;

I гуруҳ истеъмолчиларида — уч ойда бир марта, истеъмолчиларнинг II ва III гуруҳларида — кўпи билан бир ойда бир марта уларнинг ичимлик сув ва канализация хўжаликларини назоратдан ўтказиб туриш (сувни ҳисобга олиш индивидуал асбобларининг ишлаши ва пломбалари бутлигини кўздан кечириш, кўрсаткичларини ёзиб бориш), назорат юзасидан тегишли далолатномалар тузиш;

йилнинг ҳар чорагида бир марта пломбалар бутлигини кўздан кечириш ва кўрсаткичларни ёзиб бориш, тегишли далолатномалар тузиш;

коммунал ичимлик сув ва канализация тармоқларида, иншоотлар ва қурилмаларда нарядсиз ҳамда ИСКХ ташкилотларининг хизмат гувоҳномасисиз бирор-бир иш олиб бораётган шахслар ҳақида ички ишлар органлари ходимларига хабар қилиш;

шартнома шартларига мувофиқ ўз мажбуриятларини бажара олмаган ҳолатларда истеъмолчига пеня тўлаш;

ичимлик сув тармоқларида таъмирлаш ишлари тугаллангач, шикаст етказилган ободонлаштириш объектлари ва бошқа иншоотларни қайта тиклаш;

авария ҳолатларини бартараф этиш, ичимлик сув ва канализация тармоқларидаги аварияли участкаларни тиклаш юзасидан шошилиш ва кечиктириб бўлмайдиган чоратadbирлар кўриш;

истеъмолчиларнинг шартнома шартларига риоя этилмагани масаласи бўйича суд органларига мурожаат қилиш;

ичимлик сув ва канализация тизимида рўй берган бузилишлар аниқланган кундан бошлаб бир сутка мобайнида уларнинг сабаблари, хизмат кўрсатишдаги тўхталиш муддатлари ва чекланишлар, шунингдек кўрсатилаётган хизмат сифатларининг ўзгариши сабаблари ҳақида истеъмолчиларга ахборот бериш;

ичимлик сув ва канализация хизматларини кўрсатишда рўй бериши мумкин бўлган режали тўхтатиш ва узилишлар ҳақида истеъмолчилар узилишлар бошлангунгача 10 иш кунидан кечикмай огоҳлантириш;

ичимлик сувни истеъмол қилишга доир амалдаги ва янги жорий қилинган меъерий-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатлар билан истеъмолчиларни алоқа воситалари орқали хабардор қилиш;

ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари тарифларидаги ўзгаришлар ҳақида улар амалда жорий қилинишидан 15 кун аввал оммавий ахборот воситалари ёки бошқа алоқа воситалари ёрдамида истеъмолчиларни хабардор қилиш;

ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун амалга оширилган тўловларнинг ҳолати, қарзларнинг йўқлиги ҳақидаги маълумотларни истеъмолчиларга бепул тақдим этиш;

даъво муддати чегаралари доирасида иссиқлик таъминоти хизматлари учун мавжуд қарзларни ундириш юзасидан барча чораларни кўриш.

120. ИСКХ ташкилоти қуйидагилар юзасидан жавоб беради:

истеъмолчиларни меъерий-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатларга ҳамда ўзаро тузилган шартномага мувофиқ ичимлик сув билан таъминлаш, оқова сувларни чиқариш;

истеъмолчиларга меъерий-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатлар ҳамда қонунчилик асослари ва шартномада кўрсатилган талабларга мувофиқ сифатли ичимлик сув етказиб бериш;

истеъмолчиларга ичимлик сув таъминоти ва оқова сув тизимларига уланиш учун ўз вақтида, қонуний асосланган техник шартларни тақдим этиш;

сувни ҳисобга олиш индивидуал асбобларини ўз вақтида давлат назоратидан ўтказиш, белгиланган муддатларда истеъмолчилардаги сувни ҳисобга олиш асбобларининг ечиб олиниши, ўрнатилиши, кўрсаткичлари назорат қилиниши ва текширув ўтказилиши ҳақида огоҳлантириш;

истеъмолчининг ҳаёти, соғлиғи, мулкига етказилган моддий ва маънавий зарар учун қонунчиликда кўрсатилган тартибда жавоб бериш;

шартнома шартлари ва ўзига юкланган мажбуриятларни бажармаганлик.

121. ИСКХ ташкилоти истеъмолчиларни сув билан таъминлашда қуйидаги сабабларга кўра узилишлар бўлганлиги учун жавоб бермайди:

ушбу Қоидаларнинг [129-бандида](#) санаб ўтилган сабабларга кўра сув бериш тўлиқ ёки қисман тўхтаганда;

истеъмолчининг айбига кўра.

ИСКХ ташкилоти, агар сув таъминоти бўйича кўрсатилаётган хизматлар сифатининг енгиб бўлмайдиган куч ёки сув таъминоти хизматлари кўрсатиш тўғрисидаги шартнома шартлари истеъмолчи томонидан бузилганлиги туфайли содир бўлганини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда исботласа, у сифат бузилганлиги учун жавобгарликдан озод этилади.

122. Тозалаш иншоотлари, насос станциялари қувватининг ёки коммунал сув қувурларининг сув ўтказиш қувватининг етарли эмаслиги туфайли сув таъминотида мунтазам равишда узилишлар бўлган тақдирда ИСКХ ташкилоти, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари билан келишган ҳолда, истеъмолчиларни уларга сув берилиши режалари ҳақида хабардор қилиб, алоҳида туманларга сув берилиши юзасидан жавоб беради. Шу билан бирга, ИСКХ ташкилоти истеъмолчиларни сув билан нормал таъминлашга тўсқинлик қилаётган сабабларни бартараф этишга доир барча зарур тадбирларнинг ишлаб чиқиши ва амалга оширилиши, шунингдек I гуруҳ истеъмолчиларида сувни ҳисобга олиш асбоблари мавжуд бўлмаганда — сувни бериш соатларига мутаносиб равишда қайта ҳисоб-китоб қилиниши юзасидан жавоб беради.

X. Истеъмолчиларнинг мажбуриятлари ва жавобгарлиги

123. Истеъмолчилар қуйидагиларга мажбур:

шартнома шартларини бажариш;

ўзларининг ҳудудида ва тасарруфида бўлган коммунал ичимлик сув ва канализация тармоқлари ҳамда қурилмаларининг зарур даражада қўриқланишини таъминлаш, уларнинг бузилиши, сув босиши ва музлаб қолишига йўл қўймаслик, қудуқларнинг қопқоғини муз ва қордан тозалаш, ИСКХ ташкилоти томонидан ўрнатилган пломбаларнинг сақланишини назорат қилиш, ер усти сув оқимларининг қудуқлар ёнидан оқизиб юборилишини таъминлаш, ёнғин гидрантларига кириб бориш йўлакларини тирбанд қилмаслик, ёнғин гидрантлари кўрсаткичларининг ишга яроқлилигини кузатиб бориш;

турли предмет ва материалларнинг уюм бўлиб сақланишига, шунингдек истеъмолчининг ҳудудида ёки тасарруфида бўлган ичимлик сув, канализация тармоқлари ва қурилмалари устида ҳамда ичимлик сув ва канализация ташқи жойлашувда бўлган (кўчада ва квартал ичида) ерларда бирор-бир иншоотларни қуришга йўл қўймаслик. Амалдаги тармоқларда ўзбошимчалик билан қурилган иншоотларда авария содир бўлган тақдирда етказилган зарар учун жавобгарлик қонидани бузганнинг зиммасига юкланади;

транзит коммунал ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотлар ва қурилмалардаги ўзлари аниқлашган носозликлар ёки шикастланишлар ҳақида ИСКХ ташкилотига зудлик билан хабар бериш;

сувни ҳисобга олиш асбобларида яққол кўриниб турган носозликлар аниқланганда алоқа воситалари орқали ИСКХ ташкилотига хабар бериш;

асфальтлаш бўйича таъмирлаш ишлари олиб борилганда ичимлик сув-канализация қудуқлари, камераларнинг сақланиши ва уларнинг олдига эркин кирилишини таъминлаш мақсадида таъмирлаш-қурилиш ташкилотлари ИСКХ ташкилотидан олинган люк хўжалигининг янги йўл ўтувчи қисмигача кўтарилишни тасдиқлайдиган маълумотномани мажбурий тарзда тақдим этиш;

ИСКХ ташкилоти билан тузилган шартнома доирасидаги мажбуриятларини бажариш, жорий ойнинг 23-25-санасида сувни ҳисобга олиш асбоблари кўрсаткичларини тўғри ва ўз вақтида қайд қилиб бориш, жорий ойнинг сўнгги санасигача ИСКХ ташкилотига кўрсаткич — маълумотларни алоқа воситалари ёрдамида тақдим этиш ва тўловларни амалга ошириш;

сув сарфи ва оқова сувлар оқизилишининг шартномада белгиланган ҳажмлардан ошириб юборилишига йўл қўймаслик;

субистеъмолчилардаги сув сарфини назорат қилиш ва барча турдаги сувни йўқотишлар бўйича чоралар кўриш;

истеъмолчига қарашли ва у хизмат кўрсатиши лозим бўлган ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотлар ва қурилмалардан техник жиҳатдан самарали фойдаланишни таъминлаш;

ишлаб чиқариш оқова сувларидаги ифлосланиш концентрациясини нормативдаги меъёрларгача етказган ҳолда олдиндан тозаланишини таъминлаш;

канализация тармоғига оқизиладиган оқова сувлар сифати бўйича мониторинг ўрнатиш;

истеъмолчи худудида жойлашган сув ўлчаш узели, коммунал ичимлик сув ва канализация тармоқларида олиб бориладиган барча турдаги ишларни бажаришга бегона шахсларни киритмаслик;

ИСКХ ташкилоти вакилининг иштирокисиз қудуқлар (камералар) қопқоғини очишга рухсат бермаслик;

коммунал дренаж тизими мавжуд бўлган ҳолатларда истеъмолчи худудида жойлашган коммунал канализация тармоқларига ёмғир ва эриган қор сувларининг рухсат этилмаган ҳолда оқизилишига йўл қўймаслик. Мазкур ҳуқуқбузарлик аниқланган тақдирда ИСКХ ташкилоти вакили, белгиланган тартибда, истеъмолчига нисбатан жавобгарлик чораларини белгилаш учун асос бўладиган далолатномани тузади;

коммунал ичимлик сув ва канализация тармоқларида, иншоотлар ва қурилмаларда нарядсиз ҳамда ИСКХ ташкилотларининг хизмат гувоҳномасисиз бирор-бир иш олиб бораётган шахслар тўғрисида ички ишлар органларига хабар бериш.

Сув таъминоти ва канализация тизими иншоотларини шикастлаган корхона ва ташкилотлар бу ҳақда зудлик билан ИСКХ ташкилотини хабардор қилиши, ИСКХ ташкилотининг техник назорати остида шикастланишларни ўз кучлари билан бартараф этиши, мазкур шикастланишлар оқибатида юзага келган зарарларни қоплаши ва бузилишлар оқибатида йўқотилган сув қийматини ИСКХ ташкилотига тўлаши шарт.

Шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктларидаги коммунал канализация тизимига жала сувлари рухсат этилмаган ҳолда оқизилган тақдирда истеъмолчига нисбатан ишлаб чиқариш оқова сувларини оқизганлиги учун амалдаги тарифларга нисбатан қўшимча уч баробарлик коэффицент татбиқ этилади. Ҳисоб-китоб ташкилотнинг майдони бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 3 февралдаги 11-сон қарори билан тасдиқланган Ишлаб чиқариш оқова сувларини қабул қилиш қоидалари ҳамда ифлослантирувчи моддаларнинг Ўзбекистон Республикаси шаҳарлари ва бошқа аҳоли пунктларининг коммунал канализация тармоқларига нормативдан ортиқча оқизилганлиги учун компенсация тўловларини ҳисоблаш тартибига мувофиқ кадастр ва метеорологик маълумотларга биноан амалга оширилади.

124. II ва III гуруҳ истеъмолчиси қуйидагилар юзасидан жавоб беради:

канализация тармоғида авария бўлган тақдирда ертўла хоналарини сув босишдан сақлайдиган барча ўчирувчи қурилмаларнинг бутлиги, сақланганлиги, ишга яроқлилиги ва нормал техник ҳолатдалиги учун;

истеъмолчига қарашли санитария асбоблари, канализация тармоқлари, иншоот ва қурилмаларда тамбанинг йўқлиги, ревизияларнинг зич ёпилмаслиги, носоз техник ҳолати туфайли истеъмолчининг канализация тармоқларида ёки ИСКХ ташкилотида, ичимлик сув ва канализациянинг ташқи тармоқларида авария (тиқилиб қолиш, сув босиш) содир бўлиши сабабли ертўла хоналарини сув босиши оқибатида етказилган зарар учун;

ИСКХ ташкилоти билан ҳисоб-китоб қилиш учун фойдаланиладиган сувни ҳисобга олиш асбоби, айланма линия зулфини, ёнғин зулфинлари, гидрантлар ва унинг худудида ёки тасарруфида бўлган ҳамда ИСКХ ташкилоти томонидан пломбаланган бошқа ичимлик сув қурилмаларидаги пломбаларнинг бутлиги ва сақланиши учун;

ИСКХ ташкилотига ичимлик сув ва канализация тармоқлари, иншоотлари ва қурилмаларининг шикастланиши туфайли етказилган зарар учун қонунчиликда белгиланган тартибда.

Сувни ҳисобга олиш асбоби ва ствол зулфинидаги пломбанинг сақланмаганлиги ва бут эмаслиги аниқланган тақдирда, сўнгги далолатнома тузилган санадан эътиборан тўловлар ушбу Қоидалар 87-моддасининг «б» бандига мувофиқ амалга оширилади.

Пломбаланган ёнғин зулфинлари ва гидрантларидаги пломбаларни узишга қуйидаги ҳолларда йўл қўйилади:

ИСКХ ташкилоти билан келишилгандан сўнг сув таъминотининг ёнғинга қарши тизими фаолияти текширилганда ва ёнғин насослари синовдан ўтказилганда;

ИСКХ ташкилотини хабардор қилмаган ҳолда ёнғин ўчирилганда ва ёнғин хавфсизлиги органлари томонидан ёнғинга қарши сув таъминоти тизимининг синовлари ўтказилганда.

Сув таъминотининг ёнғинга қарши тизимидан фойдаланиш тўхтатилганда истеъмолчи 24 соат мобайнида ИСКХ ташкилотига пломба узилгани тўғрисида далолатнома тақдим этиши ва зулфинларни пломбалаш учун ИСКХ ташкилоти вакилини чақириши шарт.

125. Сув қувурига ўзбошимчалик билан уланган, совуқ сувни ҳисобга олиш асбобларининг бузилишига атайлаб йўл қўйган, шунингдек кўрсаткичларни ўзгартириш мақсадида ҳисобга олиш асбобларига ташқаридан аралашган истеъмолчилар қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

126. I гуруҳ истеъмолчиси қуйидагилар юзасидан жавоб беради:
шартнома шартларининг бажарилиши;
санитария-техника ускуналарининг доимий соз ҳолатда сақланиши;
санитария-техника ускуналаридан сув оқишига йўл қўймаслик;
ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун ҳар ойда тўловларни амалга ошириш;

сувни ҳисобга олиш асбоблари ва улардаги пломбанинг ўзбошимчалик билан ечилганлиги.

XI. ИСКХ ташкилотларининг ҳуқуқлари

127. ИСКХ ташкилоти, истеъмолчини 7 кун аввал ёзма равишда огоҳлантирган ҳолда, қуйидаги ҳолатларда сувни узатиш ва оқова сувларни қабул қилишни тўлиқ ва қисман тўхтатиши мумкин:

истеъмолчига тегишли ва унинг тасарруфида бўлган ичимлик сув ва канализация тармоқлари, қурилма ва иншоотларнинг техник ҳолати қониқарсиз бўлганда ва ИСКХ ташкилоти вакиллари томонидан аниқланган техник фойдаланишдаги хатоликларни бартараф этиш бўйича ИСКХ ташкилоти талаблари истеъмолчи томонидан бажарилмаганда (истеъмолчиларнинг II ва III гуруҳи учун);

ИСКХ ташкилоти мансабдор шахси истеъмолчининг сувни ҳисобга олиш узели, ичимлик сув ва канализация тармоқлари, қурилмалари ва иншоотларини назорат қилиш ҳамда сувни ҳисобга олиш асбоби кўрсаткичларини қайд этиш, пломбаларни ўрнатиш мақсадида кўздан кечириш, белгиланган лимитдан кўп сарф қилинганда сув беришни мувофиқлаштириш ва ИСКХ ташкилоти нарядлари бўйича бошқа ишларни бажариш учун келганда истеъмолчи томонидан асоссиз равишда киритилмаганда;

ИСКХ ташкилоти томонидан истеъмолчи уланган ичимлик сув ва канализация тармоқлари ва қурилмаларида режали-огоҳлантириш тарзида таъмирлаш ҳамда хизмат кўрсатиш ишлари ўтказилганда, шунингдек янги абонентларни улаш ишлари амалга оширилганда;

истеъмолчи тасарруфида бўлган сув таъминоти ва канализация тизимлари ёки тармоқларига субабонентларнинг ўзбошимчалик билан улангани аниқланганда;

истеъмолчи томонидан сув таъминоти ва оқова сувларни чиқариш хизматлари учун белгиланган муддатларда ҳақ тўланмаганда;

истеъмолчининг тасарруфида бўлган ичимлик сув ва канализация тармоқларига, қурилмаларига ИСКХ ташкилотидан уланиш учун белгиланган тартибда рухсатнома олган субабонентларнинг тегишли тартибда уланиши рад этилганда (истеъмолчиларнинг II ва III гуруҳи учун);

истеъмолчи томонидан шартнома шартлари бажарилмаганда ва у оқизиладиган оқова сувлар микдори ва таркиби бўйича шартларга риоя қилмаганда.

128. ИСКХ ташкилоти қуйидаги ҳолатларда олдиндан хабар қилмасдан сув узатишни тўлиқ ёки қисман тўхтатишга ҳақли:

ИСКХ ташкилотининг электр таъминоти тўхтатилганда;
табiiй офатлар рўй берганда;

авария ҳолатларида;

ёнғин чиққан жойларга сув узатишни кўпайтиришга зарурат туғилганда.

129. Содир бўлиши сабабларидан қатъи назар, аҳоли яшаш пунктларига ёки уларнинг алоҳида ҳудудларига сув узатилиши тўлиқ тўхтатилган тақдирда, ИСКХ ташкилоти маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан тасдиқланган жадвал асосида аҳолини вақтинчалик сув билан таъминлаш масаласини сув узатиш қайтадан тиклангунгача ҳал этади.

ХII. Истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари

130. Истеъмолчилар қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ИСКХ ташкилотидан, унинг билан тузилган шартнома асосида, ичимлик сув ва оқова сувни чиқариш хизматларининг узлуксиз амалга оширилишини, ўз ҳаёти ва соғлиғига, мулкига хавф туғдирмайдиган даражадаги сифат ва миқдорда ичимлик сув берилишини талаб қилиш;

ИСКХ ташкилотидан сувни ҳисобга олиш асбобларини ўрнатиш, уларни белгиланган тартибда ва муддатларда назоратдан ўтказишни талаб қилиш;

тегишли сифат даражасидаги ичимлик сув ва оқова сув тармоқларига хизмат кўрсатиш талабларини бажармаганлиги учун ИСКХ ташкилотидан қонунчиликда ва шартнома шартларида кўрсатилган миқдорда жарима (пеня)лар тўлашни талаб қилиш;

ИСКХ ташкилотини шартномани бекор қилиш тўғрисида, унинг бекор қилинишидан камида 15 кун олдин огоҳлантирган ҳолда ва ушбу муддатда сув таъминоти ёки оқова сувни чиқариш бўйича кўрсатилган хизматлар учун тўловларни тўлиқ амалга оширган ҳолда шартномани бир томонлама бекор қилиш;

ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари учун амалга оширилган тўловларнинг ҳолати, қарзларнинг йўқлиги ҳақидаги маълумотлар ва маълумотномани шахсан ёки ўз вакили орқали бепул олиш;

ИСКХ ташкилотидан ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш хизматлари ҳажми ва сифати, уларни амалга ошириш шартлари, тўловлар тарифи ва тартибларининг ўзгариши ҳақидаги маълумотларни бепул олиш;

ичимлик сув таъминоти ва оқова сувни чиқариш бўйича хизматлар кўрсатилмаётганлиги ёки уларнинг паст сифатда эканлиги тўғрисидаги далолатнома тақдим этилгандан кейин 18 соат мобайнида ИСКХ ташкилотидан носозлик ва камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисидаги маълумотларни олиш;

«Давсанэпидназорат» органлари томонидан тасдиқланган амалдаги стандартларга жавоб берадиган сифатли ичимлик сув билан таъминланмаганлик (сифатсиз ичимлик сув мавжудлиги аниқланган даврдан у тегишли даражага олиб келинган вақт) учун қайта ҳисоб-китоб амалга оширилишини талаб қилиш.

ХIII. Яқунловчи қоидалар

131. Томонлар ўртасида пайдо бўладиган барча низолар ва келишмовчиликлар музокаралар йўли билан ҳал этилади. Томонларнинг музокаралар йўли билан ҳал этилмаган барча низолари ва келишмовчиликлари қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳал этилади.

132. Ушбу Қоидаларнинг бузилишида айбдор бўлган шахслар амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.